

SLOVENEK

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishtvu:

za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upraviništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petilivsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Zmaga.

Celje, 26. jan. 1908.

Ko je dr. Korošec sklenil celjski socialni kurz prebližno z besedami: »Sedaj pa idite na svoje domove, in prvi sad tega poučnega tečaja naj bo zmaga našega kandidata Terglava!« — tedaj so se mladeničem in možem zažarile oči podvzetnega navdušenja, a nam starejšim gostom, ki smo tudi prisostvovali sklepu socialnega kurza, se je zdela zmaga le predrzno pričakovanje. Motili smo se v našo srečo. Prej kakor smo si mislili, je prišla Savinjska dolina v tabor »Slovenske kmečke zveze«. V naša srca pa se je naselil nov pogum in z velikimi upi pričakujemo bližajočih se deželnozborskih volitev.

Zmaga dne 23. januarja je zmaga dela S. K. Z. nad zabavljanjem in frazami takozvane »Narodne« stranke. Takoj po izgubljeni bitki pri državnozborskih volitvah je začela S. K. Z. s tihim, a smotrenim delom po Savinjski dolini. Na majhnih zaupnih shodih zbirali smo svoje pristaje, vlivali jim poguma v srca ter jih seznanjali s programom kmečke stranke. Pri tem delu nam je veliko pomagalo možato zadržanje naših držav. poslancev na Dunaju. Ako bi sledili naši posl. nagonu dr. Ploja ter se združili v en klub z Roblekom in Ježovnikom, zatemnilo bi se strankino stališče in delovanje naših posl. bi bilo vsporedno z delovanjem dr. Ploja, Robleka in Ježovnika. Sedaj pa sta, zahvala gre »spretnemu« vodstvu dr. Ploja, Roblek in Ježovnik grešila korak za korakom v državnem zboru ter odvrčala ljudi od Narodne stranke. Kmečko ljudstvo je na dan 23. januarja glasno povedalo, da ni zadovoljno s stališčem liberalnih poslancev. Zmaga Terglavova je obenem tudi zaupnica poslancem S. K. Z., celemu Slovenskemu klubu ter njegovemu voditelju dr. Šusteršiču.

Dovoljeno nam bodi, ob tej priliki povedati tudi par besedi o Slovenskem klubu, kako mnenje vlada o njem v štajerskih rodoljubnih krogih. Nekdaj so razvijali naši poslanci pač pred ljudstvom doma lepe programe za vse strani našega javnega življenja, a na Dunaju so posvečevali svojo pozornost le uradniškemu vprašanju. Važno vprašanje posebno za nas obmejne Slovence, a ni edino vprašanje! S Slovenskim klubom pa je prišel med naše

poslance nov duh, kakor da bi z njegovo ustanovitvijo bile strte stare vezi in stari obziri. Videli smo, da so poslanci Slovenskega kluba vstajali pri vsakem vprašanju v državni zbornici ter označili svoje stališče. In njihov nastop je bil vsakokrat časten. Tudi priprosto ljudstvo čita, gleda in sodi. Videlo je pošteno delovanje Slov. kluba in zato zaupa poslancem, v njem zbranim ter voli od njih priporočene kandidate.

Naravna posledica volitve dne 23. januarja bi bila, da izvaja poslanec Roblek posledice in odloži mandat. Ne vemo, ali bo to storil ali ne, kajti vsak liberallec se težko pripravi do pravičnega razumevanja polit. situacije. Odkrito pa moramo reči, da nam tudi ni mnogo do tega, da bi odložil Roblek svoj mandat že sedaj. Saj sta nam Roblek in Ježovnik v zvezi z dr. Plojem najboljše orožje proti Narodni stranki! Pač pa naj poslanec Roblek premišluje, kake nauke mu ponuja volitev dne 23. januarja. Z veliko večino je zmagal Roblek proti dr. Povaleju. K zmagi mu je pomagalo nezasišano nasilje njegovih agitatorjev in neodkritosrčno njegovo zatrevanje, da ni kandidat Narodne stranke, ampak kandidat »ljudske volje«. Taka sredstva pa ne morejo utrditi nobenemu poslancu njegovega stališča, in kakor smo videli, je tudi Robleku niso.

Liberalno časopisje je tudi pri tej volitvi ostalo zvesto svojim tradicijam. Poročalo je, da so se vsi naši shodi ponesrečili, da so bili klaverni, cel šmarski, konjiški in gornjegrajski okraj je stal že za Zdolšekom, celjski in vranski samoumevno tudi, celo laški okraj se je nagibal k Narodni stranki. A prišel je dan volitve, in čitatelji liberalnih časopisov so videli, da so bili zopet — ogojufani. Ali se bodo že kmalu spametovali?

S. K. Z. pa naj gre svojo pošteno pot naprej, naj organizira naše ljudstvo in neustrašeno zastopa njegove koristi. Potem še pridejo tudi druge zmage! Veselje nad zmago naj nam ne zaduši veselja do dela!

Današnja politična poročila.

Praga, 27. jan. Danes je tu napovedano posvetovanje češkega narodnega sveta. Vodi ga poslanec dr. Herold. Gre se za razmere pri sodiščih na Češkem in o varstvu manjšin. V prvi vrsti razprav-

ljajo o odlokih okrožnih sodišč v Hebu, Češki Lipi in Slukenavu, kjer so odklonili češke vloge. Češka ministra se udeležita posvetovanj, da se poučita o položaju. Izključeno pa ni, da Prašek obrazloži svoje stališče v ministrstvu.

Proti katoličanom na Češkem.

Praga, 27. jan. Poroča se o kompromisu med mladočelhi in med češko agrarno stranko. Kompromis je naperjen proti češki katoliško-narodni stranki. Mladočelhi naj bi podpirali agrarce na deželi, agrarci pa mladočelhe proti drugim češkim strankam po mestih.

Protestni shodi na Češkem.

Marijine Vari, 27. jan. Danes zvečer imajo tu nemške stranke shod, da protestirajo, ker je tukajšnje sodišče rešilo češko vlogo nekega kolinskega odvetnika češko.

Praga, 27. jan. Včeraj se je vršil protestni shod, ki so se ga udeležili slušatelji novega poljedelskega oddelka na češki tehniki, ker namerava vlada imenovati vpokojenega ravnatelja poljedelske akademije, prof. Farskega, za nadzornika oziroma za predsednika komisiji za pouk na poljedelskih srednjih šolah. Shoda se je udeležil rektor češke tehnike, prof. Nowotny in drugi profesorji tehnike. Rektor in profesorja Hrasky pa Stoklasa so naglašali, da bi imenovanje degradiralo visokošolske profesorje. Sprejeli so resolucijo, ki izjavlja, da odklonijo profesorji češke tehnike vsako imenovanje v preizkuševalne komisije, katerim bi predsedoval Farsky.

Pekovska stavka v Pulju.

Pulj, 27. jan. V Pulju stavkajo peki, ki zahtevajo višjo plačo. Včeraj so stavkujoči peki polili voz kruha s petroleom, druga skupina je razbila voz nekega peka, tretja skupina je pa metala kamne v neko prodajalno kruha. Zaprli so več oseb.

Spor med hrvaškim banom in ogrskim ministrskim predsednikom.

Zagreb, 27. jan. »Hrvatska« poroča iz Budimpešte, da sta se sprla Rauch in Weckerle zaradi imenovanja novega hrvaškega ministra. Dr. Weckerle se zavzema za kandidato višjega župana Jan-kota Jelačića, ki je star šele 28 let, nečaka sedanjega bana.

Srbi in Rauchova vlada.

Zagreb, 27. jan. Srbska neodvisna stranka je sklenila resolucijo, ki izjavlja: Stranka obsoja Rauchovo vlado, ki je prevzela vladu proti ljudski volji. Ne deluje tudi po demokratičnih in ustavnih načelih, marveč hoče potlačiti odpor srbskega in hrvaškega naroda proti pomažarevanju naše domovine. Ogorčeno zavračamo vsa sumničenja proti hrvaško-srbski koaliciji, ki jih širijo ban, njegova vlada in druge upravne oblasti. Najostrejšje obsojamo Rauchov napad na samostojno srbsko stranko, po katerem bi bila srbska stranka brezpravna. Rauch bi pa kril svojo politiko s kraljevo osebo.

Imenovanja na Ogrskem.

Budimpešta, 27. jan. Csaneidski škof je postal ostrogonski kanonik in drž. poslanec dr. Csernoch. Višji župan v barserski stolici je postal Adalbert Simonyi.

Vstaja v Maroku.

Pariz, 27. jan. General d' Amade poroča: Obrežna kolona se je združila 24. t. m. z iz Meduine došlim oddelkom. Med-raki, Caji in Uledali so napadli koloni, a po štiriurnem boju so odbili Francozi napad. Francozi so imeli 6 ranjencev.

Pariz, 27. jan. Odpoklican je Kaid Scherragajov Mohamed Hergui, ker je podpisal odstavo Abdul Azizovo.

Upor na Hajtiju.

Port au Prince, 27. jan. Prijeli so voditelja revolucije Jeana Juneaua pri Bonaivesu in ga takoj ustrelili. Vladne čete so zasedle Gonaives.

Washington, 27. jan. Državni departement je obveščen, da so oblasti v Port au Prince dovolile neki inozemski ladji, da je smela kljub blokadi v Saint Marcu izkrcati blago.

Revolucija na Portugalskem.

Lizbona, 27. jan. Dognali so, da pripravljajo z bombami in revolverji preskrbljeni republikanci in radikali 31. t. m. upor. Izjalovil se je poizkus, da pridobe za vstajo vojaštvo. Vlada je storila vse, da vzdrži red in disciplino med armado.

Obsedno stanje v Buenos Airesu.

Buenos Aires, 27. jan. Zaradi obstrukcije je umaknila vlada vse predloge in zaključila zasedanje. Kljub temu pa nameravati danes zborovati zbornici. Če se

LISTEK.

Dijamanti kralja Salomona.

Angleški spisal Rider Haggard, posl. J. M.

(Dalje.)

On pa je še vedno vihal svoj nelepi nos in vahal.

»Duham jo baas (gospodar),« je odgovoril, »nekje v zraku se nahaja.«

»Da,« sem rekel, »brez dvoma se nahaja v oblakih in čez kaka dva meseca bode padla doli in izpirala naše kosti.«

Sir Henry je zamišljeno prijel za svojo brado. »Morebiti se nahaja na vrhu griča« je opomnil.

»Preklicano« je rekel Good, »kdo je vendar že kdaj čul, da se voda nahaja vrh griča?«

»Pojdimo in pogledajmo,« sem rekel, in brez upanja smo začeli lezti po peščenih straneh griča navzgor. Umbopa je hodil prvi. Naenkrat se je ustavil kakor okamenel.

»Nanzia manzie!« (Tukaj je voda) je zavpil na ves glas.

Hiteli smo k njemu in tamkaj se je v globoki globini na istem vrhu peščenega koppe v resnici nahajala mlakuža vode. Nismo se ustavili, da bi razmišljali, kako

je prišla na ta čudni prostor in tudi se nismo ustavljali, ker je bila tako črna in neavbljiva. Bila je voda ali vsaj nekaj mokrega in to nam je zadostovalo. Planili smo naprej in v hipu smo vsi ležali na tleh in srkali neavbljivo tekočino, kakor da bi bila božanski nektar. Sveta nebesa, kako smo pili! In potem ko smo se napili, smo strgali obleko raz sebe in sedli vanjo ter vsesavali vlažnost skozi svojo izsušeno kožo. Cenjeni čitatelj, ki ti je samo treba zavrteti ročaj in poklicati »vročo« ali »mrzlo« vodo iz nevidnega kotla, si ne moreš predstavljati razkošja te blatne kopeli v črnokasti topli vodi.

Čez nekoliko časa smo vstali v resnici okrepčani in padli nad biltong, ki se ga skoro štiriindvajset ur nismo mogli dotakniti. Prižgali smo pipe in plegli ob tej blaženi mlakuži v senci viseče skale in kmalu spali notri do poldneva.

Ves ta dan smo počivali pri vodi in hvalili svojo dobro zvezdo, da smo našli vodo; nismo tudi pozabili izkazati primerne hvaležnosti senci davno umrlega da Silvestre, ki jo je tako natančno narisal na koscu svoje srajce. Edino čudo za nas je bilo, da je obstajala toliko časa, in edini način, po katerem si moremo to tolmačiti, je misel, da jo mora napajati kak studenec globoko v pesku.

Napolnili smo sebe in svoje steklenice kolikor je bilo mogoče, nato smo pri

mesečnem svitu mnogo boljše volje zopet odrinili naprej. V tej noči smo prehodili skoro petindvajset milj, vendar nismo našli več vode, česar ni potreba omenjati, bili smo pa tako srečni, da smo našli nekoliko sence za visokimi mravljiski. Ko je solnce izšlo in pregnalo za trenutek skrivnostne megle, se je videlo, kakor da bi se Suliman Berg in veličastne prsi, ki so se nahajale sedaj samo kakih dvajset milj daleč, vzdigovali ravno nad nami; videli so se veličastnejši kakor kedaj. Ko se je približal večer, smo zopet korakali naprej, in da povem na kratko, v svitu naslednjega jutra smo bili na najnižjih višinah Sabinih levih prsi, kamor smo bili vedno obrnjeni. Sedaj nam je zopet zmanjkalo vode in zopet smo trpeli hudo žejo, a videli smo, da nimamo nobenega upanja potolažiti jo, dokler ne pridemo do snežne črte daleč gori nad nami. Težavno smo hodili po žgoči vročini po lavi navzgor, kajti našli smo, da je obstajalo orjaško vznožje gore edino iz lave, ki jo je ognjenik v davni dobi izbruhal.

Ob enajstih smo bili zelo vtrujeni in se nam je, na kratko povedano, zelo slabo godilo. Lava, po kateri smo morali hoditi, je bila precej gladka v primeri z drugo lavo, n. pr. kakor je ona, ki se nahaja na otoku Ascension, vendar pa je bila toliko hrapava, da je zelo mučila naše noge; in to nas je obenem z drugimi križi in teža-

vami zelo vtrudilo. Nekoliko sto čevljev nad nami se je nahajalo nekoliko velikih kosov lave, in proti njim smo obrnili svoje korake z namenom, da se vlečemo v njihovi senci. Dospeli smo do njih in na naše začudenje — kolikor smo bili zmogni čuditi se — smo na majhni planoti tik blizu opazili, da je bila lava pokrita z gostim zelenjem. Očividno je zemlja, ki se je naredila iz lave, tamkaj obstala in tekom časa je iz nje pognalo seme, ki so ga zanesli vetrovi in ptice. Vendar se mi nismo dalje zanimali za zelenje, kajti človek ne more živeti ob travi kakor Nebukadnezar. V to je treba posebnega dovoljenja usode in posebnih prebavnih organov. Posedli smo toraj pod skalovjem in težko sopli, in jaz sem srčno želel, da bi se ne bili nikdar podali na ta blazno pot. Samo Umbopa je stikal okrog in se podal proti mali zelenici, in čez nekoliko časa sem v veliko svoje začudenje opazil, da je ta sicer miren in dostojanstveni človek začel plesati in skakati kakor da bi bil blažen, in mahati z nekim zelenjem v roki. Z naporom smo hiteli k njemu, nadejajoč se, da je našel vodo.

»Kaj pa je Umbopa, sin norčev?« sem zaklical v zuluškem narečju.

»Živeža in vode imamo, Makumazahn,« in zopet je mahal z zelenjem.

Nato sem videl, kaj je našel. Bila je

to zgodi, proglasi vlada obsedno stanje. Vojaštvo je konsignirano.

Napad na rumunsko vladarsko rodbino.
Bukarešt, 27. jan. Policijska prefektura objavlja, da niso resnična po »Epoci« razširjena poročila o nameravanem napadu na rumunsko vladarsko rodbino. Res je le, da izženejo nekega sumljivega juda.

Turčija.
Carigrad, 27. jan. V Erzerumu se je pričela razprava zaradi svobodomiselnega gibanja proti množičnim zaprtim mohamedancem.

Rumunski odvetniki napovedali splošno stavko.
Bukarešt, 27. jan. Z mirovnimi sodniki nezadovoljni rumunski odvetniki so sklenili, da prično stavkati, ker so oškodovani po mirovnih sodnikih.

Proti železniškim trustom v Ameriki.
Washington, 27. jan. Pripravlja se postava, po kateri se odpravi kontrola »Union Pacific Railroad družbe« in njenih podružnic, ki jo izvršuje nad železnicami »Southern Pacific«, »San Pedro, Los Angeles and Salt Lake železnice«. Postavno se določi, da družba »Union Pacific Oregon Short Linie« ne sme imeti akcij železnice »Atkinson, Topeka, Santa Fé«, »Great Northern« in »Northern Pacific«, ker so to konkurenčne proge »Union Pacific« železnice. S postavo se namerava zlomiti železniški monopol med Missourijem in Tihim oceanom.

Telovadski dan na Jesenicah.

Telovadci naši so imeli včeraj zopet dan, katerega bo moral kronist Z. T. O. bilježiti kot enega najlepših v pomladnem razvitju Z. T. O. Zbrali so se na Jesenicah zastopniki mnogih naših telovadskih odsekov. Brata podpredsednik in načelnik Z. T. O. sta prišla v lepi novi uniformi. Na kolodvoru so telovadce sprejeli vrli jeseniški bratje s krepkimi »Na zdar!« pozdravi. Nato so odkorakale čete v društveni dom, kjer je bila takoj vaja za popoldanski nastop. Po vaji je bilo prirejeno skupno kosilo v Markotovi gostilni na Savi.

Seja odbora Z. T. O.
Točno ob drugi uri popoldan otvori mesto zadržanega brata predsednika brat podpredsednik sejo, iz katere podajamo sledeče važne sklepe:

1. Vprašanje glede uniforme je definitivno rešeno in si odsekov člani lahko takoj nabavljajo uniformo.
2. V letošnjem letu priredi Z. T. O.:
15. dne marca skupni izlet v Vele-sovo, združen s shodom mladeničev.
3. maja je javna telovadba ljubljanskega telovadnega odseka v Ljubljani. Pri tej javni telovadbi bodo sodelovali tudi nekateri drugi odseki.
16. avgusta je zvezna javna telovadba v Škofji Loki.
3. Z. T. O. si omisli svoj prapor, ki se bo blagoslovil 16. avgusta t. l. v Škofji Loki.
4. Ustanovi se takoj Zvezni pevski zbor. Za pevovodjo temu zboru je bil izvoljen jeseniški kaplan g. Kogej, ki je zadovoljno to izvolitev sprejel.
5. Z. T. O. razpiše nagrado za telovadsko himno.
6. Omislilo se novi društveni znaki.

melona. Naleteli smo na divje melone, na tisoče jih je bilo in popolnoma zrele.

»Melone!« sem zaklical Goodu, ki je bil prvi za menoj, in v trenutku je imel svoje umetno zobovje v ustih.

Mislim, da jih je vsak pojedel kakih šest, predno smo prenehali, in akoravno je bil boren sad, dvomim, ako se mi je kedaj kaj drugega zdelo boljše.

Vendar melone niso posebno tečne, in ko smo zadovoljili svojo žejo z njih sokom in jih nekoliko položili na stran, da se ohladi na oni preprosti način, da smo jih prezali na dvoje ter jih postavili na sonce, kjer se ohladi vsled izhlapevanja, začutili smo silno lakoto. Imeli smo sicer še biltonga, toda naši želodci ga niso marali, in poleg tega smo morali zelo štediti z njim, ker nismo mogli vedeti, kedaj dobimo kaj več hrane. Ravno v tem trenutku sem opazil tropo velikih ptic, ki so letele naravnost proti nam.

»Skit, baas, skit!« (vstrelil, gospod, vstrelil!) je zašepetal Hotentot in se vrgel na obraz, kateremu vzgledu smo vsi sledili.

Spoznal sem, da so bile ptice takozvane pauw (neke vrste droplje) in da bodo letele kakih trideset metrov nad nami. Vzel sem v roke winchestersko repetirko, čakal, da so prišle skoro ravno nad nas in skočil na noge. Ko so me pauwi zagledali, so zleteli skupaj, kakor sem pričakoval in

7. Poročila odsekovih zastopnikov se vzemo z veseljem na znanje, ker so bila poročila zelo povoljna in kažejo, da vsi odseki vrlo delajo.

Telovadba.
Ob pol 4. uri popoldne je bil v društveni dvorani nastop jeseniških telovadcev s sledečim vspeedom: 1. Proste vaje. 2. Rajalni pohod. 3. Orodna telovadba. 4. Nastop jeseniškega vaditeljskega zbora na drogu. 5. Rajalni odhod. 6. Nastop ljubljanskega vaditeljskega zbora v vajah s kiji. Brez pretiravanja, brez laskanja konstatiramo, da so si jeseniški telovadci z včerajšnjim svojim nastopom priborili prvenstvo med našimi telovadnimi odseki. Izborna in vzorna disciplina ste se družili z eleganco proizvajanja težkih vaj in orodju, efektnega rajalnega pohoda in elegantnih prostih vaj. Nastopilo je 25 telovadcev pod spretnim vodstvom vrlega jeseniškega načelnika brata M. Žena. Bur-ni aplavzi vrlim telovadcem so bili povsem zasluženi. Čast in hvala tudi ne-umornemu, požrtvovalnemu načelniku Z. T. O., bratu Vojtehu Jeločniku, ki hodi kot učitelj nedeljo za nedeljo na Jesenice. Dokazal je, da ni samo vrl, razumevajoč načelnik, temveč tudi izboren učitelj! Naš ponos, ljubljanski vaditeljski zbor pa se je odlikoval s težkimi vajami s kiji. Pri telovadbi je sodeloval društveni orkester pod spretnim vodstvom g. kaplana Kogejja. To je orkester, na katerega so Jeseničani lahko ponosni.

Seja vaditeljskega zbora Z. T. O.
Tako nato se je vršila seja načelnikov odsekov, pri kateri so se obravnavale važne tehnične telovadske zadeve.

Komerz.
V društveni dvorani so se zbrali ob 7. uri zvečer vsi telovadci in mnogi društveni člani in članice. Na odru so udarjali društveni tamburaši zopet pod vodstvom g. kaplana Kogejja lepe zборе. Pevke in pevci so nam zapeli par navdušujočih zborov pod vodstvom g. organista. V dvorani pa je vladala neprisiljena, vesela zabava. Prvi se je oglašil k besedi veleč. g. svetnik Zabukovec, ki je navdušeno pozdravljal telovadce in zastopnike odsekov ter predlagal predsednikom večera brata Iv. Podlesnika. Zatem smo čuli tri po obliki dovršene govore br. Podlesnika, Jeločnika in Zabreta. Ti pozdravi pa niso bili samo dovršeni po obliki, temveč tudi bogati misli in idej. Delajmo, pa tudi molimo, da bo blagoslov božji nad našim delom, je poudarjal brat predsednik. Ljubezen je tista sila, ki nas enači in navdušuje, je klical brat načelnik. Bodimo vojaki domovine naše, bodimo vojaki cerkve naše, nas je pozival brat Zabret. Pa ne samo zastopniki telovadcev, temveč tudi zastopnice tako lepo delujočega ženskega zbora na Jesenicah so nas navdušeno pozdravljale. Oglasila se je prva k besedi gospa predsednica Savinšek, govorili sta gđc. Štebe in Vidmar. To je bil govorniški šopek ljubkih pozdravov in lepih misli, podan telovadcem od vrlih jeseniških žen in mladenk. To so bili pozdravi gorenjskih žen, katere pozdrave so sprejeli telovadci z burnim odobravanjem. Brat tajnik Z. T. O. Puc je nazdravljal pevovodji Z. T. O. g. kaplanu Kogejju, ki se je odzval nazdravljanju s tem, da je obljubil, da bo zastavil vse svoje moči, da bo Zvezni pevski zbor močan in lep.

Prehitro je minil večer in prav je imel brat predsednik, ko je dejal, da se telo-

tedaj sem dvakrat ustrelil naravnost v tropo, in sreča je hotela, da sem zadel enega, ki je padel doli in ki je tehtal kakih dvajset funtov. V pol ure smo s suhimi meloninimi stebli zakurili ogenj, in ptica se je pekla nad njim, in mi smo imeli tako kosilo, kakor ga nismo imeli že več kakor teden dni. Jedli smo tega pauwa; ničesar drugega ni ostalo kakor kosti in njegov kljun; bili smo vsi zadovoljni.

Naslednjo noč smo zopet hodili pri mesečini in nosili seboj toliko melon, kolikor smo jih mogli. Čim višje smo plezali, tem hladnejši je bil zrak, kar je bilo zelo dobro za nas, in proti jutru smo bili — kolikor smo mogli soditi — komaj dvajset milj od snežene črte. Tukaj smo našli še več melon in tako nas sedaj ni več skrbelo radi vode, kajti dobro smo vedeli, da jo kmalu dobimo v snegu dovolj. Gora pa je postala sedaj zelo strma in prišli smo le zelo počasi dalje, ne več kakor eno miljo na uro. V tej noči smo pojedli tudi zadnji košček biltonga. Do sedaj nismo na gori videli nobene živali razun pauwov; tudi nismo našli niti enega studenca ali reke, kar se nam je zdelo zelo čudno, ker je bil nad nami sneg, ki se mora vendar včasih topiti. Kakor smo se pa pozneje prepričali, tekle so vse reke po severni strani gore navzdol; zakaj, tega si pa nisem mogel raztolmačiti.

(Dalje prihodnjič.)

vadci pri slovesu nahajamo v položaju pesnika, ki je zapel:

Na ustnih smeh,
a v srcu bol nastopamo spet pot domov.
Pač gremo v lepe kraje,
a tu ostali bi raje.

Nazdravil je še zavednim jeseniškim ženam in mladenkam, nakar smo se podali, spremljani od jeseniških telovadcev, na kolodvor. Združili smo se v ljubezni, razšli smo se v ljubezni, da se združimo kmalu zopet močnejši in močnejši. Vrlim, zavednim Jeseničanom naš najkrepkejši: Na zdar!

Volivno gibanje.
Shod v Trbojah.

V nedeljo popoldne se je zbralo v Trbojah okrog 200 zavednih mož, ki se jim je predstavil kandidat župan Zabret v jedrnatih besedah in jim zagotavljal, da bo odločno zastopal kmečke koristi. Profesor Jarc je reagiral na zadnja očitanja v »Našem Listu« in »Gorenjcu«, češ, da je S. L. S. sovražna izobrazbi. Stranka, ki je storila toliko za časopisje, za združništvo, ustanovila toliko izobraževalnih društev in resno začela za ljudsko in Leposlovno knjižnico delo za pošteno čtivo, ne more biti sovražna izobrazbi. Tudi ni bila nikdar sovražna učiteljstvu kot takemu, ampak njen boj velja zlasti zastareli šolski postavi. Govorniku so poslušavci živahno pritrdjevali, kakor tudi župniku Kalanu, ki je kazal, kako počasi sicer, vendar pa vztrajno napreduje dobra stvar drugod in pri nas. Ko je še mavčički župan Kuralt povedal resno in odločno, kaj pričakuje ljudstvo od svojega poslanca, je bila kandidatura soglasno sprejeta in lepi shod zaključil med občin navdušenjem.

V Domžalah
je pri volivnem shodu govoril dr. Krek o nalogah prihodnjega deželnega zbora. Njegovo kandidaturu so zborovavci soglasno odobrili.

Rus in Merhar — kandidata.
Včeraj se je vršil v Ribnici shod takozvane gospodarske, oziroma Rusove stranke. Kar so dobrega povedali govorniki, to imajo vse od S. L. S., ki je na neštevilnih shodih že tako razširila svoje ideje, da so se jih tudi oni liberalci morali že naučiti, ki nastopajo zdaj kot gospodarska stranka. Dobro je, da so se izrekli tudi tu za volivno reformo, da so se pa hkratu izrekli proti nastopu S. L. S., ki je ves čas dosledno delala za volivno reformo, je pripisati strankarski zaslepljenosti, ki ne vidi tega, kar more vsak dan gledati. Pa oglejmo si shod!

Neodvisni kmet dr. Schiffrer otvori shod, predseduje Kljun iz Dolenjevasi, podpredsednika sta neodvisna kmeta poštar Fajdiga iz Sodražice in nadučitelj Štefančič iz Velikih Lašč. Ivan Rus govori proti S. L. S. in protestira proti vsiljevanju njenih kandidatov. Gospodarski stranki ni za strankarske koristi, ne za milijonsko premoženje, prava, resnična ljudska volja se naj izvrši itd. V deželnem zboru so se razni špekulantje šest let igrali z ljudstvom, nazaj so pa prišli brez vsakega greha. Obsoja klerikalce in liberalce, posebno »Slovenec« se norčuje iz ljudske volje, »Slovenec« je papirnati bič, ki tepe kmeta, »Kmečka zveza« je kmečka zadrga, ki kmeta zveže in mu ne da niti »cernge« za v Ameriko. O programih govori je brezmiselno; gospodarska stranka hoče delati le podrobno o potrebah od časa do časa. Naj se pokaže resnična ljudska volja itd.! Nato govori kandidat Nace Merhar, ki se najprej pogovarja s »Slovencem« in konstatira, do so »Slovenčeva« poročila o njegovi kandidaturi zlagana. Kmet naj sam odločuje, le če bo kmet prišel do svojih pravic, bo mir v deželi.

Nastopi neodvisni kmet c. kr. sodni višji svetnik Višnikar, ki brani sodnike. Govornik se zadnjih šest let ni udeleževal političnega delovanja, da bi tako odvrnil od sodišča vsako sumnjo političnega strankarstva. Ne nastopa kot kandidat. Povod njegovemu današnjemu nastopu je interpelacija držav. poslanca Jakliča in Gostinčarja o sodiščih. On vprašuje, ali je to res ter pozivlja navzoče, ako je kdo med njimi, ki bi trdil to, kar je v interpelaciji, da to tudi dokaže. Odločno zavrača tako pavšalno sumničenje. Skoraj gotovo se je tu v prvi vrsti mislilo na ribniško sodišče. Poslanec Jaklič je imenoval ob neki priliki sodišča tudi sršenova gnezda. Protestira proti takim napadom. Nadalje govori o izpremembi deželnozbornskega volivnega reda. Potrebna je ta izprememba in ravno tako tudi izprememba občinskega reda. Bivši deželni zbor je dobil volivno reformo brez vse priprave v zapečatenih pismih. Namen te reforme je bil, ohraniti stare privilegije in našla je hud odpor, ker je bila prikrojena preveč strankarsko. Pomislilo naj bi se, da stranke gredo, a da le stvar

ostane. Sedanji volivni red je zelo krivičen. Kmetijski okraj ribniški šteje 42.000 prebivalcev in voli dva poslanca, mestni volivni okraj Kočevje-Ribnica pa samo tri tisoč prebivalcev, pa voli enega poslanca. Ravno taka krivica je, če se primerja Ljubljana z dvema mandatoma in kočevski volivni okraj. Naj bi se volivni red izpremenil tako, da bi bil pravičen vsem slojem prebivalstva, ne pa da bi koristil tej ali oni stranki. V vsakem volivnem okraju naj se voli samo eden poslanec. Naj se pusti političen prepir in dela v korist ljudstva! Potreben je boj politični korupciji na celi črti, ne glede na levo ali desno. V svr-ho pomenka o kandidaturah se razprava prekine. Ko se zopet otvori, predlaga g. Heniman kot kandidata Ivana Rusa in Ignaca Merharja. Sprejeto. Ivan Rus izjavlja, da sprejme kandidaturo. Ako propade, propal bo vsled sistema, ne pa zaradi pravice. Ako ne dobi več glasov, kakor samo enega, in če si ga da tudi sam, dal si ga bo iz prepričanja za dobro stvar.

Ignac Merhar izjavlja, da sprejme kandidaturu in da bo deloval, ako je izvoljen, v enakem smislu, kakor predgovornik.

Predsednik vpraša, ker je navzočih tudi nekaj nasprotnikov, če želijo besede. Oglasi se domači kaplan g. Orehek. Pojasni, kako so pristaši S. L. S. postavili kandidate. Zaupni možje posameznih vasi so določili volivne zaupnike, ki so 19. t. m. zbrani iz celega volivnega okraja, določili oba kandidata. — Odbija napad g. Rusa na »K. Z.«; ko bo volivna reforma sprejeta, pravi govornik, bodo šle vse pridobitve skozi »K. Z.«, in takrat bo v polni meri razvila svoje delovanje. — Zagovarjati načela S. L. S. pred takim občinstvom, bi se reklo metati bob ob steno. Zato preidem h kandidatom. O g. Rusu ne govorim, on je v naši dolini mrtev. Zanima me samo g. Nace. Kakor na vsakega kandidata, stavim tudi na Naceta — hrupni ugovori: gos-poda Naceta Merharja! — torej gospodje kmetje, tudi na tega gospoda stavim sledeča tri vprašanja: Prvič, ali je bil g. Merhar doslej vedno pristaš ene stranke? (Hrupno kričanje: Šuklje!) Drugič, ali je doslej že storil kaj za kmeta? Tretjič, ali je bilo doslej njegovo zasebno in družinsko življenje brezmadežno? — Tu se pojavi prizor, ki pač ostane za vedno sramoten počat v zgodovini S. G. S. Vsled vrišča in nepopisnega kričanja ni mogoče ničesar razumeti. Vse dere k govorniku. Ko se poleže vihar, izjavi g. kaplan, da stavi na kandidata le vprašanje, ker mora kandidat pač nastopati in veste candida. G. Rus se postavi na stališče g. kaplana, češ, da se mora vsakemu govorniku pustiti prosta beseda. Vrišča so krivi zborovalci sami. G. kaplan da noče nikogar žaliti. Vprašanje je svobodno vsakemu! Za resolucije se v takem vrišču nikdo ni zmenil. Pozneje smo dognali, da so bile pripravljene štiri resolucije: 1. Da se postavi kmet »na lastne noge«. 2. Proti vsaki obstrukciji. 3. Za podporo kmetijstva. 4. Za splošno in enako vol. pravico; ako bi se pa taka reforma za sedaj ne mogla doseči, naj se v novem zakonu odpravijo vse kričeče krivice in dá vsem zastopstvom primerno zastopstvo.

Dnevne novice.

+Državni poslanec Šuklje obolel. Z Dunaja se nam poroča, da je gosp. dvorni svetnik Šuklje okoli novega leta močno obolel na influenci. Dne 4. januarja se je moral vleči. Sedaj je influenza minula, a mesto nje je nastopil močan bronhijalni katar, ki sili itak bolehnega g. dvornega svetnika k največji previdnosti. Kdor hitro se nekoliko opomore, poiskal bo na nujni nasvet zdravnikov južno obnebje, kjer bo moral dalj časa ostati, ker so pljuča močno aficirana. Vsled teh okoliščin se dvorni svetnik Šuklje brani kandidature za deželni zbor, kar je tem bolj obžalovati, ker so to kandidature še nedavno soglasno in z navdušenjem sprejeli v Metliki zbrani župani in drugi zaupniki.

+ Srednješolska enketa in zrelostne izkušnje. Pri glasovanju o zrelostni izkušnji je glasovalo za vzdržanje mature le malo udeležencev. Soglasno se je sklenilo, da naj se olajša matura. Naučni minister dr. Marchet je izjavil takoj po glasovanju, da hoče naučna uprava obširno olajšati maturo, in sicer že letos. Nato govori naučni minister dr. Marchet sklepni govor: Enketa je bila potrebna. Vprašanje o reformi srednjih šol je godno. Razprave so pokazale, da se mora izpremeniti učna metoda, svobodno razviti učiteljstvo, modernizirati se morajo izkušnje in uvesti tako disciplinarno postopanje, ki ne žali častnega čuta mladine. Nemogoče je, da mladino še bolj obremenimo, gledati se mora na telesni razvoj mladine, nastopiti se mora proti prenapolnjenju srednjih šol. Sedanji način maturitetnih izkušenj je nevzdržljiv. Spor o humanističnem gimnaziju se je tako odločil, da naj ne izgine. Pravemu klasicizmu

se ni ugovarjalo. Velika skupnost odloči o novem tipu srednjih šol, na katerih se ne bo učila grščina, marveč latinščina in pa en deželni jezik in se bodo bolj gojile realne vede. Naučna uprava hoče z ozirom izkušnje enketne po svojih močeh hitro in energično nastopiti. — Konča: »Salus juvenutis summa lex esto!« O olajšavah pri maturi sodijo listi, da se najbrže odpravijo pri maturi pismene izkušnje. Izpremeni se pa tudi način pri ustnem izpraševanju. Nek-ki visoki dostojanstvenik naučne uprave je izjavil, da se učno ministrstvo že dolgo časa peča z reformo mature. Odpadejo že le-
tos pismene prestave iz grščine in v latinščino. Pri nemških nalogah ne bodo izbrali kakor dozdaj zgodovinsko ali literarni snov, ki zahteva mnogo podrobnih znanostij, marveč kako splošno snov. Pri ustnih izkušnjah bodo gledali bolj na splošno, kakor pa na podrobno znanje. Pri ustnih izkušnjah v slovanskih jezikih se bo gledalo na znanje literature in kulture, pri izkušnjah v modernih jezikih pa bolj na to, da zna učenec govoriti jezik. Ustna matura dobi tudi bolj značaj znanstvenega razgovora med učencem in učiteljem in ne bo imela sedanje oblike šolarske izkušnje.

+ **Pri županski volitvi za občino Konj** dne 23. t. m. je bil izvoljen za župana g. Marko Dernovšek, mož odločno katoliškega mišljenja in zvest pristaš »Slov. Ljudske Stranke.«

+ **Novi društvi** C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novih društev: »Kmetijsko pevsko in bralno društvo« s sedežem v Lokavcu in »Katoliško slovsko izobraževalno društvo« s sedežem v Biljani.

Nadškof prevz. g. Stadler v Sarajevu je slavil pretekli petek 66. rojstno leto.

— **Izobaževalno društvo v Radovljici** imelo je v nedeljo, 26. t. m., svoj občni zbor za leto 1907. Iz poročila povzamemo: Članov je bilo 42, knjižnica je štela 327 števk, in 27 izposojevalcem se je izposodilo 238 knjig. Časopisov je dohajalo 12. Sprejemkov je bilo 240 K 80 vin., izdatkov 158 K 69 vin., torej prebitka 82 K 20 vin. Telovadni odsek šteje 16 članov, ki priredijo dne 23. februarja društvenim članom in prijateljem predpustno veselico s petjem, igrjo in tamburanjem.

— **Na bleškem jezeru** bo prihodnji ponedeljek, dne 3. februarja, vsakoletni shod sv. Blaža. Slovesna služba božja bo ob deseti uri na otoku. Led je popolnoma varen.

— **Umor.** Na Sv. Križu pri Kostanjevici je bil v petek, dne 24. t. m., zvečer ob 9. uri zaklan Janez Marolt, sin občespos-
tovanega ključarja Jerneja Marolt. Bil je na mestu mrtev, zadet ravno v srce. Morilec je neki Krumar, mlinar v Topolovem v raški župniji. Vzrok je bil nekaj alkohol, nekaj pa ono nespametno sovraštvo, katero imajo fantje ene župnije do ljudi druge župnije.

— **Prve zvončke** so videli te dni v Grojni, v takoiimenovani goriški Sibiriji.

— **Novi ravnatelj v podgorski papirnici** gosp. Leo Wodiczka si je s svojim nastopom pridobil splošne simpatije.

— **Velikanska nesreča preprečena.** Pet ljudi bi bilo skoraj včeraj v Metliki utonilo. Ravno so valili veliakske sode, polne izborne kapljice na voz proti Ljubljani, ko poči največji izmed njih in vseh pet vrlih Metličanov nakladalcev bi bilo skoraj vtonilo v vodu, ki je bil namenjeno za poboljšek ob otvoritvi Belokranjske železnice, ki se vrši v nedeljo, dne 2. februarja v hotelu »Union« v Ljubljani. Najboljša kapljica pa je srečno prišla na določeni kraj ter se vrši vinska poskušnja v nedeljo dne 2. februarja 1908 v hotelu »Union« v Ljubljani ob »Otvoritvi Belokranjske železnice«.

— **Nenadna smrt med pogrebom.** V Osijeku je pri pogrebu profesorja Kaufmanna nenadoma umrl 84. let stari vpo-
kojeni učitelj Pavel Crnko. Zadel ga je srčna kap.

— **Požar v Sarajevu.** 23. t. m. zjutraj je izbruhnil v Franc Jožefovi ulici v Sarajevu ogenj, ki je popolnoma uničil eno poslopje. Sosedne hiše so komaj obvarovali. Hišni prebivalci so rešili le golo življenje. Škoda je velika.

— **Umrla je** v soboto popoldne v Zagrebu gospa Franja Maurovič, mati senjskega škofa, računskega svetnika Stanka Mauroviča, ter vseučiliških profesorjev Milivoja in Ivana Mauroviča. R. I. P.!

— **Umrl je** v Poreču po kratki bolezni v 66. letu starosti duhovnik gospod Jurij Rastelli.

— **Pet ženskih sekundarijev** dobi v kratkem dunajska splošna bolnišnica.

— **Zopet slovenski napis v Trstu zamazan.** Trgovcu Nikoli Ercegovcu v ulici Belvedere št. 2 v Trstu so zamazali laški pouličnjaki tablo, ki je imela slovenski napis. Slovenci, podpirajte tega trgovca!

— **Predrzna tatvina o belem dnevu.** V krčmo Marije Vosca v Medani sta prišla dne 23. t. m. popoludne dva neznana mla-

da človeka. V krčmi je bila za varuhinjo samo devetletna deklica. Tujca sta naročila pijače ter zahtevala cigarete. Ker jih v krčmi ni bilo, pošiljala sta dekletce po nje v trafiko. Čeravno se je punca branila pustiti ju sama v krčmi, znala sta jo vsedno pregovoriti, da je tekla v bilžno tobakarno po cigarete. Ko se je vrnila, je videla le enega tujca, a čula je ropot v zgornjih prostorih. Začela je vpiti, nakar sta tujca, ta ki je bil v zgornjih prostorih, skočivši skozi okno, — zbežala. Hitro nato je prišla mati krčmarica, ki je opazila z grozo vlomljene skrinje, iz katerih je predrzni vlomilec odnesel 600 K denarja ter mnogo zlatnine. — Kakor se je pozneje izvedelo, korakala sta storilci mirno proti Moši, kjer sta kupila vozni listek za Trst. Sodi se, da sta delala po dobro prevdarjenem načrtu ter da sta bila o okoliščinah omenjene krčmarice dobro poučena.

— **Mesnice v Gorici.** Goriški municipij razglša, da stopi z včerajšnjim dnem v veljavo nast. naredba z dne šestega januarja 1908., št. III. 30—07, vsled katere ostanje mesnice od 1. novembra pa do 31. marca in sicer ob nedeljah ves dan zaprte. Od 1. aprila pa do 31. oktobra odprte bodo mesnice ob nedelejah od 6. do 10. ure predpoludne.

— **Novice iz Amerike.** »Nova Domo-
vina« je prenehala z dnevno izdajo in iz-
haja zopet trikrat na teden. — Ubil se je v Sunnyside Utah 16letni Jurij Kastelic. — Umrl je v Aldrige Mont Louis Baloh.

— **Četrtri kočijaž v Trstu umorjen!** Včeraj ponoči je našel neki redar na ulici stoječo kočijo, a kočijaž je slonel na »ko-
zlu« z glavo na prsi povešeno. Takoj je re-
daru šinilo v glavo, da se je tu zgodil že
zopet strašen dogodek. O tem smo dobili
sledede podrobnosti: Kočijaž je bil vselej
vrl in navdušen narodnjak. V soboto je bil
pa svoboden, ker je imel nočno službo. A
na mesto da bi si privoščil počitka, je ves
dan letal okolu ter agitiral za otvoritev
Belokranjske železnice, ki bo dne 2. febru-
arja v Ljubljanskem »Unionu«. Seveda je
bila to muka; zato je bil ponoči umorjen,
da je — sladko zaspal.

Štajerske novice.

Š. S. K. S. Z. za Štajersko priredi od 10. do 13. februarja t. l. v Slov. gradu so-
cialni kurz. Opozarjamo naše somišljenike
marenberškega, šoštanjskega in sosednih
sodnik okrajev, da skrbijo za mnogoštevil-
no udeležbo.

Š »Slovenska kmečka zveza« priredi, kakor je bilo že v našem listu naznanjeno, dne 6. februarja občni zbor v »Narodnem domu« v Celju. Da je shod v »Narodnem domu«, za ta sklep je trebalo veliko pre-
magovanja, ker še pljuvanje na slovenske
kmete, ki so se ga storili dolžni liberalci
lani na Jožefovo, ni pozabljeno. Vendar še
hoče »Kmečka zveza« enkrat poskusiti s
shodom v »Narodnem domu«, da ji ne bo
mogel nihče nič očitati. Če pa tudi tokrat
ne bo miru, potem pa nosijo liberalci odgo-
vornost, če bo v bodoče morala zborovati
v neslovenskih celjskih gostilnah. Za občni
zbor se kaže mnogo zanimanja. Na shodu
govorijo vsi naši deželni in državni po-
slanci.

Š **Slava Dobrni!** Poroča se nam, da je bilo na Dobrni pri Celju uodanih za Ter-
glava 98 glasov in ne 89 kakor smo poro-
čali. Zdolšek na Dobrni ni dobil nobenega
glasu. Slava!

Š **Velik požar.** Iz Pragarskega se nam piše: Dne 24. t. m. zvečer je bil velik po-
žar v cirkovski vasi. Pogorela je mala hiša
in gospodarska poslopja štirim kmetom. —
Štiri brizgalnice so rešile večji del vasi.
Težavna je bila rešitev konj, ki nikakor
niso hoteli zapustiti hleva, v katerem se
je gospodar hudo opeknel.

Š **Demonstracija proti hrvaškemu pod-
banu v Gradcu.** V soboto zvečer so prire-
dili hrvaški graški vseučilišniki demon-
stracijo hrvaškemu podbanu in sekčnemu
načelniku Crnkoviču, ki je bival v »Grand
Hotelu Steierhof«. Klicali so mu »Abzug!
»Pfui!« »Proč od Ogrske!« »Mažarski
hlapeci!« in žvižgali. Ko je došla policija,
je kratko govoril voditelj demonstracije,
da obžaluje on in njegovi tovariši, da mo-
rajo v nemškem mestu demonstrirati proti
svojim nasprotnikom za svoje pravice pri-
siljeni po razmerah. Policija ni prišla no-
benega demonstranta.

NOVA VOJSKA MED JAPONCI IN RUSI.

Iz Peterburga poroča uradni brzjav:
Japonska se v Mandžuriji ob sibirski meji
hitro oborožuje. Zadnje dni se govori o ru-
sko-ameriški obrambni pogodbi. Rusija
zadnji čas ni držala križem rok na Daljnem
Vzhodu. Ojačila je Vladivostok in ima v
Vzhodnji Aziji veliko vojaštva. Japonci
merije Mandžurijo, nakupujejo živila, ži-
vino, ribe in konzerve. Osobito veliko ja-
ponskih ogleduhov je v cisikarski, harbin-
ski in vladivostoški okolici. Na sibirski že-

leznici so pomnoženi vojaški transporti. Z
druge strani se pa poroča, da so se po-
stirile razmere med Kitajsko in Japonsko
radi juž.-mandžur. železnice. Kitajci hoče-
jo namreč zgraditi novo železnico, a Ja-
ponci ne pripuste, ker hočejo obdržati del
južne Mandžurije. Rusi spor pazljivo zasle-
dujejo. V Transbajkaliji so opozorjeni ru-
ski rezervni častniki, da naj bodo priprav-
ljeni v Irkutsku. Iz južne Rusije namera-
vajo odposlati Rusi v Transbajkalijo dva
armadna zbora. Iz Odese se pa poroča, da
odpošljejo Rusi na kitajsko mejo takozva-
no železno brigado.

VOJSKA MED TURČIJO IN PERZIJO?

Obmejni spor med Turki in Perzijanci
dobi nevarne oblike. Poveljnik turških
čet Frič paša je zopet pozval princa Fir-
mana, da naj zapusti Savčubulak, češ, da
je turška last. Ker je pripravljenih 12 ti-
soč Perzov, da zasedejo turško mejo, je
naznanila turška vlada perzijski, da ji na-
pove vojsko, če se to zgodi. Turški vojni
minister je ukazal poveljnikoma turških
armadnih zborov v Erzinžanu in Bagdadu,
da naj hitro odpošljata vojaštvo na turško
perzijsko mejo.

Cerkveni letopis.

50letnica prikazovanja Brezmadež-
ne v Lurdu. Letos 11. februarja bo 50 let,
kar se je prikazala v Lurdu Brezmadež-
na. Rimska stolica je vsled mnogostran-
skih prošenj ukazala, naj odslej vsa cer-
kev pri sv. maši in v brevirju ta dan ob-
haja spomin tega prikazovanja. Doslej so
le po nekaterih škofijah ta god že obha-
jali (n. pr. v lavatinski). Ljubljanski ordi-
nariat je mašne in brevirske obrazce že
razposlal dekanjskim uradom, kjer se la-
hko dobe. Opozarjajo se pa čč. duhovniki,
da se v novejših misalih in brevirjih (od
l. 1892. dalje) ti obrazci že nahajajo v od-
delku »pro aliquibus locis.«

Ljubljanske novice.

Ij **Za hišne posestnike.** V brzjavki o
intervenciji primarija in predsednika tu-
kajšnega društva hišnih posestnikov g.
dr. V. Gregoriča na Dunaju je stavec izpu-
stil celo vrsto. Pravilno naj se čita, da se
je g. dr. Gregorič oglašil pri notranjem mi-
nistru Bienertu, finančnem ministru Ko-
rytovskemu in pri ministrskemu predse-
dniku Becku.

Ij **Javno predavanje.** Opozarjamo na
javno predavanje g. Fr. Terseglava, ki bo
jutri točno ob pol 8. uri zvečer v »Slov. kr-
ščanskosocialni zvezi«.

Ij **Dimitrij Slavjanski** pride prihodnji
mesec s svojim zborom v Ljubljano. Ka-
kor znano slavi Slavjanski letos 50letnico
svojega umetniškega delovanja in se s tem
gostovanjem poslavlja.

Ij **Baron Rauch v Ljubljani.** Danes se
je z brzovlakom pripeljal v Ljubljano ba-
ron Rauch ter se nastanil v hotelu »Union«,
da se dne 2. februarja udeleži ondi otvo-
rjitve Belokranjske železnice.

Ij **Vozni listki** za »Otvoritev Belo-
kranjske železnice«, ki se velesijajno vrši
dne 2. februarja v »Unionu«, se prodajajo
od jutri naprej v trafikah »Uniona«. Vozni
listek za celo vožnjo velja 1 K za osebo.

Ij **Kdo je kriv?** Včeraj so gnali štirje
mesarski pomočniki skozi Vič hudega bika.
Dva od teh sta bila precej vinjena in sta
obležala v nekem jarku ob cesti, druga 2
sta pa prignala bika na klavnico. Ob cesti
ležeče pomočnike je nekdo prebudil, na
kar je eden prišel na policijo in izpovedal,
da sta ga ona dva, ki sta prignala bika na
klavnico, pretepla. Ta dva pa pravita, da
prvima nista sama nič hudega storila, am-
pak da ju je, ker sta bila preveč vinjena,
prevrnil v jarek bik. Ker je zadnja izpo-
ved verjetnejša, so bika danes za kazen
— pobili.

Ij **»Društvo slovenskih profesorjev«**
bo imelo v nedeljo, dne 2. februarja ob
poldnesi uri dopoludne društveni sesta-
nek v restavracijskih prostorih ljubljans-
kega »Narodnega doma«. Na dnevnem
redu bo razgovor o nameravani srednje-
šolski reformi. O tej točki bodo (zlasti z
ozirom na naše razmere) referirali gg.:
prof. E. Jarc, Jeršinovič, Podboj, dr. To-
minšek, Jos. Wester in dr. Žmavc. Mnogo-
brojne udeležbe uljudno prosi odbor.

Ij **Član slovenskega gledišča** gospod
Jastrzebski gostuje v sredo v Zagrebu v
opereti »Vesela vdovica.«

Ij **Krč je prijel** danes dopoldne na
Mestnem trgu 58letno slikarjevo ženo Ma-
rijo Pavlinovo, ki je šla iz Škofje Loke v
Trst in sicer tako hudo, da so jo morali
prepeljati z rešilnim vozom v deželno bol-
nišnico.

Ij **Samo še štiri dni** se vojaškotak-
sni obvezniki lahko zglašajo ob navadnih urad-
nih urah v pisarni magistratnega vojaške-
ga referenta. Kdor se prepozno zglašali ali
pa opusti zglašitev sploh, se kaznuje z

globo do 50 kron, oziroma s primerno za-
porno kaznijo. Ker se po postavi mora po-
stopati z vso strogostjo, se dotičniki še en-
krat opozarjajo na svoj dolžnost!

Ij **Umrl je** v Metelkovi ulici št. 4 me-
sar in hišni posestnik g. Kopač. — V Ve-
likih čolnarskih ulicah je umrla posestnica
Apolonija Lončar, stara 89 let, stara mati
spoštovanega trgovca z moko g. Lončarja.
— Umrla je Pred škofijo št. 18 udova Ma-
rija Žagar.

Ij **Mestno tržno nadzorstvo** konfisci-
ralo je danes Francetu Bašču, posetniku iz
Sela, h. št. 5, občina Ihan, 60 na ljubljanski
trg prinešenih mesenih klobas, ki niso za
uživanje sposobne.

Ij **Iz Amerike** se je včeraj pripeljalo
na tukajšnji kolodvor 180 Hrvatov in Ma-
cedoncev in 130 Slovencev.

TRGOVINSKA POGODBA S SRBIJO.

Pogajanja o trgovinski pogodbi med
Srbijo in Avstrijo so končana. V torek se
še pečajo s podrobnostmi in z besedilom
pogodbe. Pogodba je tarifna pogodba z
najbolj ugodno klavzulo, ki obsega tudi
določila o množini srbskih živinskih pro-
duktov v Avstriji. Srbske carinske posta-
ve so splošno višje kakor leta 1892, naj-
bolj bodo vplivale pri uvozu avstrijskega
sladkorja in piva, a boljše pivo se bo še
lahko izvažalo v Srbijo. Srbija bo smela
uvažati v našo državo 60.000 do 70.000
prešičev in 15.000 do 20.000 goveje živine.
Kakor pa poroča »Reichspost« je to poro-
čilo prezgodnje.

Po svetu.

Stavko pivopivce

imajo v mnogih krajih okolu Monakova,
ker so gostilničarji podražili pivo.

Bombni atentati v New Yorku.

Zadnji teden je izvedlo društvo »Črna
roka« 20 bombnih atentatov, da si prilasti
denar. Neko bombo so vrgli v izložbeno
okno neke banke, kjer je bilo denarja v
bankovcih in zlatu za 40.000 dolarjev.
Vendar se jim je namera ponesrečila.

Župnika raztrgali volkovi. Pretekli
četrtek se je odpeljal župnik iz Szredenye
na Ogrskem v sosedno župnijo, kjer so
praznovali župnikov imendan. Ko se je
voz oddaljil iz vasi, so v bližnjem gozdu
nenadoma napadli voz volkovi. Naslednje-
ga dne so ljudje našli na cesti samo žup-
nikov voz, konje, kočijaža in župnika so
pa raztrgali volkovi.

Civilna tožba proti Stesljevi soprogi.
Iz Petrograda poročajo: Proti soprogi ge-
nerala Steslja je soproga stotnika Ru-
ckega, ki je padel v Port Arturju, vložila
civilno tožbo. Gospa Rucki zatrjuje, da je,
preden je odpotovala iz Port Arturja, da-
rovala dve kravi lazaretu ter jih pred od-
dajo spravila v hlev pri gospej Stesljevi.
Ista je pa kravi obdržala in prodajala mle-
ko po rublju liter. Po predaji Port Arturja
je hotela kravi prodati nekemu prekupče-
valcu, ta pa je ponudbo odklonil. Gospa
Rucki zahteva v svoji tožbi 2000 rubljev.

Umor priznal na smrtni postelji. V
Beuthenu je na smrtni postelji priznal de-
lavec Josip Rott, da je on umoril pred 19.
leti nekega kolarja Wernerja.

Telefonska in brzjavna poročila.

KANDIDATI S. L. S. NA GORIŠKEM.

Gorica, 27. jan. Včeraj popoldne se
je vršil shod zaupnikov »Kmečke zveze«
za tolminski okraj pri Sv. Luciji, na ka-
terem so zaupniki soglasno in z velikim na-
vdušenjem proglasili za kandidata v kme-
čki volivni skupini državnega poslanca dr.
Gregorčiča in posestnika Lapanja iz Koba-
rida. Govorila sta dr. Dermastia in Lapa-
nja. Za splošno kurijo so zaupniki postavili
za kandidata dr. Breclja, drž. posl. Fona
in dr. Pavletiča.

V istem času se je vršil shod zaupni-
kov ajdovske »Kmečke zveze« na Goričici.
Govorili so dr. Breclj, urednik Kremžar,
načelnik ajdovske »Kmečke zveze« Vodo-
pivec, Pavlica in kamenški župnik. Shod je
proglasil za kandidate v goriški okolici v
kmečki skupini dosedanega poslanca Ber-
buča, župana Klančiča, za tretjega so za-
upniki želeli imeti dosedanega poslanca
Grčo, ker pa trnovska »Kmečka zveza«
zahteva enega poslanca in sicer g. Mihaela
Zego, so zborovalci izjavili, da sprejmejo
kandidaturo g. Mihaela Zega, končno ure-
ditev te zadeve pa prepuščajo trnovski
kmečki zvezi in vodstvu S. L. S. Poslancu
Grči so zborovalci izrekli zahvalo. V splo-
šni kuriji tudi ta »Kmečka zveza« kandi-
dira iste gosode kot »Kmečka zveza« za
tolminski okraj. V istem času in v isti hiši
pri Rebku so zborovali »agrarci«, ki so se
pa pokazali kot popolni liberalci. Govorili
so na shodu agrarcev dr. Franko, Mer-
molja, trgovec Verčon in razni liberalni
učitelji. Dr. Franko je predrzno govoril o
»klerikalni nerazsodni masi«, ki ne zna
ne čitat ne pisat, radi tega je dejal, da je ve-

čina »agrarcev«, bivših liberalcev, in zato so »prosvitljeni«. Urednik Kremžar je zaklical, da si zapomnimo Frankovo psovko o »nerazodni masi«, kar je zborovalce silno razburilo. Med »agrarci« ni bilo niti enega naših somišljenikov — bili so sami liberalci, ki so se pripeljali celo iz Vrtojbe, Bilj, Dornberga, a kljub temu na tem »agrarne« zborovanju ni bilo niti 200 oseb, dočim je bilo že samo na zborovanju naših zaupnikov 200 samih zaupnikov.

REVOLUCIJA NA PORTUGALSKEM.

Madrid, 27. jan. Od portugalske meje so prišla poročila, da so hoteli republikanski zarotniki diktatorja Franca aretirati. Franco je zato izvedel in je še ponoči spremljan od treh eskadronov tajno zapustil Lizbono.

Madrid, 27. jan. Iz Lizabone poročajo: Včeraj so tu aretirali 200 republikancev. Dva polka, katerih republikansko mišljenje je bilo znano, so razorožili. General Dantos je aretiran, z njim pa so aretirali tudi vse v njegovem stanovanju skrite voditelje republikancev.

RAZNA BRZOJAVNA POROČILA.

Napad na vojaško stražo.

Reka, 27. jan. Ponoči so hotele prekorčiti štiri osebe trg pred glavno pošto, da si se ne sme hoditi ponoči po trgu. Vojaška straža jih je ustavila, nakar so se trije vrnili, četrti je pa napadel vojaka in ga hotel razorožiti. Vojak je rabil orožje in je večkrat ranil napadalca. Ranjenčevi tovariši so prenesli ranjenca v bolnišnico.

Žrtev poklica.

Sarajevo, 27. jan. Tu je umrl polkovnik zdravnik pehotnega polka št. 53, dr. Jožef Ossendorf. Pri sekciji nekega mrliča se je lahko ranil in zastrupil z mrljiškim strupom, kar je povzročilo njegovo smrt.

Zastrupljene gojenke višje deklinške šole.

Zeltz (Nemčija), 27. jan. Na tukajšnji višji deklinški šoli je obolelo med poukom 30 učenk na znakih zastrupljenja. Sodijo, da so se zastrupile deklice v godbeni dvorani, kjer so bili nabasani ptiči, na ta način, da so dihale arsenik, ki se je nabral v dvorani.

Napad na strojevodjo. — Mrtvih 10 delavcev.

Kišli pri Baku, 27. jan. Vlak je povozil tu nekega delavca. Delavci so dolžili strojevodjo, da je vzrok tovariševe smrti in so streljali nanj iz revolverjev. Ko je strojevodja izpuštil par, da se reši, je povozil do smrti 10, in ranil veliko delavcev, ki so obdajali vlak.

Zamenjava povzročila smrt.

Marseille, 27. jan. V bolnišnici »Hotel de Dieu« je umrla 50 letna bolnica Marjeta Dupuy. Pomotoma so ji dali mesto nekega odvajalnega sredstva fenolno kislino. Dve drugi bolnici, pri katerih so se tudi zmotili, so rešili.

Velika požara v Baltimoru in Portlandu.

Baltimore, 27. jan. Tu je divjal grozen, hujši požar, kakor leta 1904, ki je napravil 350.000.000 dolarjev škode. Porušen je del mesta. Ubiti so ognjegasnji poveljnik in štirje ognjegasci, 20 jih je pa ranjenih. Veliki mestni deli še gore. Podrobnosti še niso znane.

Portland, 27. jan. Požar je tu uničil mestno hišo, ki je stala nad pet milijonov dolarjev. Uničeni so nad 100 let stari spisi.

Čez dve leti prijet morilec.

Aš, 27. jan. V lipski okolici so prijeli Tržacana delovodjo Jožefa Nardona, o katerem je izpovedala njegova ljubinka, da je umoril in oropal poleti l. 1905 pri Rossbachu stavbenika Giovannija Cecconi, ga grozno razmesaril in oropal.

Roparski napad na denarnega pismonošo.

Lipsko, 27. jan. Na Duibenski cesti sta napadla dva roparja denarnega pismonošo Rudela. Eden ga je udaril po glavi, tako, da se je revež zgrudil. Ko so prihiteli ljudje na pomoč Rudlu, sta zbežala roparja.

Pri **splošni zvezi kmečkih zadrug v Avstriji** se razpisuje tem potom mesto

tajnika.

V prvi vrsti se bo oziralo pri oddaji te službe na **absolvirane juriste**, doktorje prava, z večletno prakso v državni ali zasebni službi; **eventuelno** se more podeliti ta služba tudi prosilcu, **ki ni jurist**, vendar mora dotični prosilec dokazati primerno drugo izobrazbo in daljše službovanje pri kmetijskem združništvu. Popolno znanje nemščine v govoru in pisavi neobhodno potrebno; želi se tudi znanje kakega drugega avstrijskega deželnega jezika.

Služba se podeli v smislu pogodbe, plača in drugi pogoji po dogovoru. Prijave z natančno navedbo izobrazbe in dosedanjega službovanja ter dodatkom prepisov izpričeval naj se **do 5. februarja 1908** pošljejo na naslov:

Allgemeiner Verband landwirtschaftlicher Genossenschaften in Oesterreich,

Wien, I., Schauflegergasse 6.

Poškodovana ladja »Avstrijskega Lloyd«.

Trst, 27. jan. »Lloydovo« ravnateljstvo poroča, da se je poškodoval parnik »Kleopatra«, ko se je peljal iz Aleksandrije v Trst. Ladja se je vrnila v Aleksandrijo, da jo popravijo. Potnike prepelje v Trst parnik »Bohemia«, ki je zdaj v Saidu na potu iz Bombaya.

Velika nesreča vsled sesutja gore.

Bergamo, 27. jan. Včeraj se je pri mostu v Trezzo na Addi zasul velikanski kos zemlje, tehtajoč okolu 20.000 kg., na neko tovarno, ležečo ob obali Adde. 11 oseb je bilo zasutih. Na grmenje ob sesuvanju in obupno kričanje je kmalu prihitela velika množica. Takoj so začela rešilna dela in izvelklo se je 5 oseb iz razvalin in eno pa mrtvo. O drugih štirih osebah je malo upanja, da se jih še reši.

Zahvala.

Izkreno zahvalo izrekamo vsem, ki so se udeležili pogreba naše srčno ljubljenepozabne hčerke in sestre 216

sestre Mr. Ksaverije,
roj. **Franciške Lipovšek,**
šol. sestre III reda sv. F. a. čiš. Asiš.

Prav posebno se zahvaljujemo mil. g. opatu, preč. domačim gospodom duhovnikom, č. g. o. kapucinom in č. g. misijonarjem.

Ravn tako se zahvaljujemo častitim sestram, šolskim in usmiljenim, cejenim družinam iz Celja in okolice, ki so prihiteli izkazati pokojnici zadnjo čast.

Izkrena hvala vsem, posebno Mariji i družbi za gnojivo petje žalujočim v tolažbo. Bog plačaj!

Blago pokojnico priporočamo v molitev.

Medlog Celje, 24. januarja 1908.

Franc Lipovšek oče, Marija Pišek
in s. **Mr. Pankracija Lipovšek** sest.

Zahvala.

Za vse dokaze srčnega sočutja o smrti naše dobre tete, kakor tudi za mnoge darovane vence in za mnogobrojno spremstvo pri pogrebu, izreka globoko žalujoča rodbina najsrčnejšo zahvalo.

229

Rodbina Pressl.

Brivskega pomočnika

228 1—1 sprejme takoj

M. Podkrajšek

frizer za dame in gospode

Ljubljana.

Mesečna soba

z novo opravo, z razgledom na ulico, posebnim vhodom, v prvem nadstropju, se **se odda takoj v najem.** Kje, pove **Jakob Terček,** pek. mojster na Bregu 4.

HIŠA V LJUBLJANI

na prodaj. Kje, pove upravnništvo. 225 3—1

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Umetniške podobe klasičnih in modernih mojstrov, zgodovinske, pokrajinske, genre-slike in druge, v umetniško dovršenih okvirih ter v vsa-keršni lepoti in slogu, primernemu slogu pohištva in oprav imamo v veliki izbiri na razpolago.

Knjigovodstvo. I. del. Spisal Ivan Podlesnik. Vezano K 3-20. Prepo-trebna knjiga, odlikujoča se posebno po priročnih tabelah, je nujne važnosti za izobraževalna društva, čebelice, gospodarska društva in podobna, zlasti zato, ker je v slovenskem slovstvu edina v svoji vrsti po svoji točnosti in temeljitosti. Prvi pogoj vsakemu zdravemu podjetju je red in urejeno knjigovodstvo; obrtniki, trgovci, gospodarji, društva itd. naj sežejo po tej jasni in pregledni, vsakemu umiljvi knjigi.

Pouk zaročencem in zakon-skim. Spisal župnik Janez Zabukovec. Vezano K 1-40. Praktično uporabljivost te knjige dokazuje že to, da se je izkazala druga izdaja za pre-potrebno. Ker se v njej upošteva že najnovejši odlok v cerkvenozakonski zakonodaji »Ne temere« in ker je pouk za zaročence in zakonske največ-jega pomena v modernem času, ko je treba v prvi vrsti moralno in soci-alno dvigniti družino, ki je temelj državi, je ta knjiga zlasti za duhovne pastirje neobhoden pogoj za uspešno pastoralno delovanje.

Malo življenje. Povest. Spisal dr. Fr. Detela. (Ljudske knjižnice 4. zv.) Broširano K 1—, vezano K 1-90. To knjigo priporoča priljubljenost pisate-ljeva, ki kakor le malokdo umeva naše ljudstvo in se zlasti v tej povesti od-likuje po realističnem opisovanju kmeč-kih značajev.

Kobzar. Izbrane pesmi Tarasa Šev-čenka z zgodovinskim pregledom Ukra-jine in pesniškovim življenjem; prevel Abram Jos. (Leposlovne knjiž. 5. zv.) Broširano K 2-40, vezano K 3 60. »Kob-zar« največjega maloruskega pesnika se bo udomačil med Slovenci, ker je pričujoči prevod oskrbel najboljši strokovnjak v ukrajinskem slovstvu med Slovenci, Josip Abram, ki je prevodu dodal globokoumevani slovstveni in življenjepisni uvod.

Mešani in moški zbor. I. zvezek. Uglasbil župnik Jakob Aljaž. K —60. Obsega Gregorčičeve: Domovini, Ne-vesti, Zveni mi, za mešan in Naša zvezda, Ujetega ptiča tožba, Soči, za moški zbor. — Te skladbe ne potre-bujejo priporočila; gospod skladatelj sam skromen in priprost, umeva po-polnoma posluš našega ljudstva, a ne da iz rok svojih umotvorov dokler niso popolnoma dovršeni. Zato pa tudi naši pevski zbori z veseljem se-gajo po Aljaževih skladbah. — Istotako priporočamo društvenim zbo-rom tudi novo zbirko:

Venček narodnih pesmi, za me-šan zbor. I. in II. zv. Harmoniziral Alojzij Mihelič. Oba zvezka K 1—.

Lavr-tansk» litanije. Za ljudsko petje zložil Anton Foerster (z novim besedilom). K —40.

Litanije presv. srca Jezuso-vega. Za ljudsko petje zložil Anton Foerster (z novim besedilom). K —40. — Te litanije se držijo po-polnoma novega cerkvenega besedila; prirejene so za mešan, kakor tudi samo za moški ali samo za ženski ženski zbor. Poje jih lahko vsak tudi manj izvežban zbor; da so pa kljub svoji lahkoti in priprostosti pravi umotvor, nam jamči ime velezasluž-nega gospoda skladatelja.

Dom in Svet za leto 1908. Celoletna naročnina K 10— S tem letnikom se je »Dom in Svet« povzpел visoko nad vse leposlovne liste, zavzema pa tudi častno mesto v vseh slovanskih publikacijah te vrste. Kar bo najbolj potegnilo naše berivaželjno občinstvo na letošnji »Dom in Svet«, je povest

ljudskega pisatelja dr. Detele: »Rodo-ljubje na deželi«. Na višini je tudi ilustracijski del »Dom in Sveta«, prvo številko diči dovršena umetniška pri-loga, ki bo tudi v prihodnjih šte-vilkah.

Herder's Konversations-Lexi-kon. III. Aufl. 8 vezanih zvezkov v originalni polfrancoski vezbi, (S tek-stom, risbami, slikami in tabelami. Vsak zvezek 1700—1900 strani s pol-stranskimi predali.) Cena K 120— Vsebina tega naučnega slovarja so: Kratkost sestavkov, (Mayerjev in Brok-hausov slovar imata vsak po 17 zvez-kov) točnost, preglednost in zanesli-jvost, jako nizka cena. Kdor ima stari Meyerjev ali Brockhausov naučni slo-var in si želi oskrbeti najnovejši Her-derjev konverzacijski leksikon, ta ju lahko izmenja in se mu zato vračuni pri izmenjavi za Mayerjev ali Brok-khausov leksikon kateregakoli 288 K Za starejšo izdajo Herderjevo in pa Manzov ali Piererjev leksikon 12 K.

Illustrierte Weltgeschichte. — Widmann Fischer, Felten. 4 vezani zvezki K 60— Kdor si ne more na-baviti obširne Weisssove »Svetovne zgodovine«, temu bo pričujoča ilu-strovana svetovna zgodovina izborna služila, ker se odlikuje po pregledni kratkosti, trenostni in zanimivosti. Slike, umetniške priloge in facsimili stoje na višini časa.

Die Frauenfrage. Spisal P. Augustin Rösler. Broširano K 9-60; vezano K 11 28. Slovito delo strokovnjaka v ženskem vprašanju je nekako proti-delo proti znani Beblovi »Die Frau«. Knjiga je zbudila veliko pozornost tudi v nasprotniškem taboru, zlasti pa med socialno demokracijo. Pri-pravljajo se prevod v vse svetovne jezike. Izčrpna je vsa, stara in mo-derna literatura v tem vprašanju. Temeljnost se družu z zanimivim osvjet-ljevanjem vseh tozadevnih problemov.

Die Gewerbeordnung. Textaus-gabe mit Berücksichtigung aller durch die bisherigen Novellen, einschließlich das Gesetz vom 5. Februar 1907 vor-genommenen Abänderungen und Er-gänzungen. Herausgegeben von Dr. Laurenz Gsetzner. Broširano K 2-40. Kdor hoče proučevati obrtno zakonodajo, mora seči po tej najnovejši iz-daji. Zlasti pa je praktičnega pomena in vporabljivosti za obrtni stan, ki se izkuša dvigniti in uveljaviti svoje težnje.

Novi vinski zakon, tiskan na kar-tonu, 70 vin.

Kritična razprava o lurskih do-godkih. I. III. del. Spisal dr. Jurij Bertrin. Cena: vsi trije deli broširani K 4 40. Knjiga je temveč važnosti, ker se bo ravno letos obhajal jubilej slovite lurske božje poti. Strokovnjak obravnava po strokovnjaških izkazih in zapiskih o čudežih v Lurdi in do-prinaša neizpodbojne dokaze o nji-hovem nadnaravnem značaju. Pri-digarji, kateheti in apologetje bodo v njej našli neizčrpni vir za obrambo vere.

Die Geschichte meines Lebens von Helen Keller. 35. Auflage. Vezano K 7 80 Noben pedagog ne bi smel te knjige, ki je izšla že v 35. izdaji pogrešati. Razvoj slepe in gluhe deklice, ki je po izvanredni vztrajnosti in mojstrski vzgoji tako daleč povzpela, da vzlic pomanjkanju poglavitnih čutov zamore pohajati v se u čilišču in ondi dobro napre-dovati, je za pedagoga velepoučen.

Der heilige Franz von Assisi, von Johannes Jörgensen. Ein Lebens-bild. Vezano K 7-20. To je najboljša knjiga znanega danskega konvertita in risatelja. Brezdomno bo našla globoki odmev v naši dobi, ki tako rada proučuje zlasti franciškansko dobo v Italiji in njen svetovni pomen za povzdigo religioznega življenja.

Ars sacra. Blätter der heiligen Kunst. 20 Kunstblätter mit Text in Gross-quart. K 3— Cuditi se mora vsakdo, kako je po tako nizki ceni mogoče tako umetniško opremiti knjigo, ka-kor je pričujoča. Vsebuje 20 umet-niških reprodukcij najslavnejših kla-sikov (Michelangelo, Dürer, Fra An-gelico da Fiesole, Raffael itd.) nabožne vsebine. Vrednost knjige povečuje ascetično besedilo, pridejano vsaki podobi.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Občni zbor slovenskega trgovskega društva „Marni“.

Ob številni udeležbi, tako da so bili društveni prostori v »Narodnem domu« polni, otvoril je shod namesto obojega predsednika cesarskega svetnika Murnika društveni I. podpredsednik trgovec Lilleg z običajnim pozdravom. Spominja se umrlih članov: Seunig, Laiblin, Jenko, Podkrajšek. Zapisnikarjem shoda imenuje dr. Marna.

Nato poroča o delovanju odbora obširnemu društvu tajnik oficijalno trgovske zbornice Golob. Poročilo omenja najprej zakon iz 16. avgusta 1907, ki zahteva za trgovstvo dokaz usposobljenosti. Občutno je zadelo trgovstvo zvišanje poštinih in brezjavnih pristojbin. Proti temu je trgovstvo protestiralo ter doseglo vsaj delno znižanje telefonske pristojbine. Omenja zakon glede zavarovanja zasebnih nastavljenec, o katerega končni rešitvi še do danes ničesar ne vemo. Denarni trg je bil vsled ameriške krize jako živahen, a je upati, da nastanejo v kratkem zopet normalne razmere. Glede pogodbe z Ogrsko, v kolikor tangira trgovstvo, pravi, da smemo biti Slovenci zadovoljni z njo, ker nam je prinesla belokranjsko železnico in z njo trgovino z Dalmacijo. Na trgovskem polju je bilo v preteklem letu med Slovenci živahno gibanje tudi izven Ljubljane, v Celju, Mariboru, Gorici, Kranju, tako da je v tem oziru slovenska gospodarska bilanca povoljna. Ustanovila se je v prošlem društvenem letu »Trgovska obrtna zadruga«. Odbor je imel 11 sej. Vršil se je med letom vseslovenski trgov. shod, vsled katerega je upanje, da se ustanovi višja trgovska šola v Ljubljani. Društveno glasilo »Slovenski trgovski vestnik« je prinašal izborne članke. »Trgovski koledar« sta uredila gg. dr. Marn in Škerbinc. Učnemu odseku je načeloval dr. Windischer; vršila sta se dva učna tečaja: za knjigovodstvo in laščino. Rokopisov za slovenske učne trgovske knjige ni dobili; odbor pa je pripravljen kupiti že aprobeirane manuskripte. Pridno je deloval posredovalni odsek, kateremu načeluje gospod Volk. Posredovalnica izkazuje 1939 poslovnih številk. Prijav od trgovstva je bilo 252, od nastavljenec 242; uspešno se je posredovalo v 110 slučajih. Marljivo na delu sta bila tudi veselični in pevski odbor. Novi denar. zavod »Trgovska obrtna zadruga« dobro uspeva. Za ustanovitev lastnega deželnega zavoda za zavarovanje zasebnih nastavljenec je posredovala deputacija pri deželnem predsedniku Schwarzu in referentu Laschanu. V deputaciji, ki je bila sprejeta z zagotovitvijo, da bo vlada to ustanovitev priporočala, so bili: Lenarčič, Lilleg, Rašica, Škerbinc.

Izdatno se je pomnožila društvena knjižnica, katero vzorno upravlja g. Volk. Ojačil se je tudi sklad za »Trgovski dom«. Podpore je dobilo društvo: od trgovske zbornice 500 K, gremija trgovcev 400 K, mestne občine 500 K. Vsem se izreče zahvala. Pokojni Laiblin je volil 600 K, Jebačin je daroval donesek od kave 500 K za »Trgovski dom«; trgovec Petričič 100 K za »Podporni sklad« in »Kmetiska posojilnica« 50 K za »Trgovski dom«.

Zahvala se izreka ljubljanskim dnevnikom za društvena poročila. Društvo šteje: 1 častnega, 2 ustanovna, 530 rednih, 80 podpornih članov ter 196 posebnih naročnikov na list. Naj bi ne bilo več slovenskega trgovca ali sotrudnika, ki bi ne bil član društva, končuje tajnikovo, oziroma odborovo poročilo, ki se je brez ugovora odobrilo.

O denarnem stanju in prometu poroča blagajnik Vlach. V letu 1907 je bilo dohodkov 13.128 K 61 h, stroškov 8487 K 7 h, torej prebitok 4641 K 54 h.

Društveno premoženje obstalo je sledeče: leta 1906: podporni fond 3880 K 13 h, leta 1907 5237 K 93 h, »Trgovski dom« leta 1906 7806 K 24 h, leta 1907 10.937 K 55 h, razpoložna leta 1906 3168 K 38 h, leta 1907 1284 K 81 h, deleži »Trgovske zadruge« leta 1907 2000 K. Skupno leta 1906 14.854 K 75 h, leta 1907 19.496 K 29 h.

Če se prišteje premoženje iz leta 1906 zadnjega leta prebitok, izkaže se sedanje društveno premoženje per 19.496 K 29 h. — Volk predlaga najiskrenejšo zahvalo blagajniku Vlachu za trud. Trgovec Jernej Bahovec poroča kot revizor, da so knjige in računi v najlepšem redu.

Pri volitvah so bili na predlog Volka izvoljeni per acclamationem: predsednikom cesarski svetnik Murnik, I. podpredsednikom Lilleg, II. podpredsednikom Drčar. Odborniki so: iz vrste samostojnih trgovcev: Jebačin, Kessler, Kostevc, Meglič, Sarabon; iz vrste sotrudnikov: Bezjak, Tosti, Janc, Kovač, Novak, Šelovin, Škerbinc, Vašič, Volk, Vlach; iz vrste podpor-

nih članov: Golob, dr. Murnik in dr. Windischer. Revizorja Mejač in Peruzzi.

O spremembi pravil poroča dr. Windischer. Potrebu utemeljuje s tem, ker je društvo razširilo delovanje na vse slovenske kronovine.

Soglasno se sprejme sledeča sprememba: k § 3. (namen in sredstva) se dostavi še točka i) (društvo) »oskrbuje in upravlja zaklade, ustanovljene v posebne namene«; § 12. (občni zbor) se spremeni tako, da je treba za sklepčnost »najmanj 50 v Ljubljani stanujočih članov«. Določila § 26. glede nalaganja društvenega imetja v prvi vrsti v mestni hranilnici ljubljanski so neprimerna za trgovsko društvo, če se da denar boljše naložiti v višjo obrestno mero. Spremenjeni § 26. se glasi torej: »Glavnica se mora plodonosno naložiti in se sme za tekoče društvene namene porabiti le z dovoljenjem občnega zbora.«

Med slučajnostmi je prvi predlog Škerbince, da se z ozirom na narasli podporni sklad izdela statut, po katerem se ravna odbor pri podelitvi podpor. Ozira naj se razven na brezposelne ude tudi na vdove in sirote umrlih udov. Dr. Windischer pozdravlja ta predlog s pripombo, naj se pozvedo želje članov na kakem sestanku. Oboje sprejeto.

Dalje predlaga Rus, naj se letos vrši velika vrtna veselica v korist »Trgovskemu domu«, in sicer 5. julija. Predsednik Lilleg odgovarja, da je o tem že razmotril odbor. Glede zavarovanja zasebnih nastavljenec omenja Škerbinc, da je poizvedel iz gotovega vira, da ne bode nič z ustanovitvijo lastnega zavoda v Ljubljani. Vlada se izgovarja, da je število zavarovancev premajhno. Priklopljeni bomo najbrže Trstu. Za ustanovitev lastnega zavoda sta se krepko zavzela državna poslanca dr. Krek in župan Hribar in storila vse mogoče. — Predlog, da se izreče zahvala omenjenima poslancema dr. Kreku in Hribarju, se soglasno sprejme.

Konečno še v šaljivem tonu priporoča Volk štedenje in nalaganje prihrankov pri lastni zadrugi; nato zaključil občni zbor predsednik Lilleg z zahvalo za udeležbo in priporočilom, naj vsak deluje za prosep društva, rekoč, da smejo biti dosedaj z uspehom zadovoljni.

Škandal Nasi.

O procesu proti bivšemu italijanskemu naučnemu ministru Nasi smo svojčas obširno poročali. Proces se vleče že leta in leta na način, ki zelo kompromitira italijanske pravosodne razmere. Nasi je kradel državne denarje, ko je bil minister. Celo svojo hišno opravilo je plačal z denarjem davkoplačevalcev. Iz političnih razlogov se je sodnijsko postopanje neznansko zavlačevalo. Nasi je imel trdno oporo v svojih volivcih v Trapaniju v Siciliji, ki mu nič ne zamerijo, da je zapravljval državni denar, pač pa zamerijo vladi, da »preganja« ravno Sicilca Nasija, ko vendar kradejo tudi drugi ministri, pa se jim nič ne zgodi. Občutljivih Sicilcev pa se vlada zelo boji, kajti ako jim ni kaj prav, uprizore vstajo, ki je v Siciliji, koder vsako gibanje zadobi agrarnorevolucionarni značaj, vedno nevarna. Po mnogih križpotih se je Nasijeva zadeva končno pravila pred zadnjo instanco, senat (gosposka zbornica), ki je v tem slučaju kompetenten. Zadevo je senatu izročila poslanska zbornica, kjer je dobila večino proti-Nasijeva stranka.

Lani se je torej začel pred senatom proces Nasi. Predsednik Canonico ni bil energičen dovolj, da bi razpravo pospešil. Nasi in njegovi zagovorniki so uprizarjali skandale, grozili in vlačili v debato podrobnosti, ki vanjo niso spadale. Javnost je že bila prepričana, da je ves proces gola komedija.

Zdaj se je stvar zasukala. Nasi je namreč razpravo razbil s tem, da so njegovi zagovorniki odložili svoje mesto. Proces se je prekinil. 22. t. m. pa se je zopet otvoril, in sicer topot pod predsedstvom generalnega državnega pravdnika, senatorja Manfredi. Ta je videti energičen. Odpravil je v eni seji 18 prič in omejil razpravo na najbistvenejše stvari.

O izpovedbah teh prič se poroča sledeče:

Poslanec Carlo Gorio, svoj čas član parlamentarne preiskovalne komisije proti Nasiju, izpove, da sta Nasi in njegov soobtoženi tajnik Lombardi pri trgovcih Bianchelli in Sarteur naročila različno blago zase, pri Sarteurju je naročila Nasijeva rodbina sama, Nasi pa je izdatke zaračunal v proračunu poštnega ministrstva. Viljem Legnaiuli, bivši podravnatelj skladišča Richard Ginori v Napolju, izpove, da je Nasi pri imenovanju trdkri 20. septembra leta 1902 naročil namizno opravilo in le pet umetnin, pa zahteval, da se v ra-

čunu omenijo samo umetnine, opravilo pa mednjo zaračuni. »Umetnine« je Nasi zaračunal v umetniški oddelek svojega proračuna. Isto priča ravnatelj trdkri Ginori, Julij Biaccini, ki pride vsled napačne fakte v zadrego. Leonard Pecco, zastopnik trdkri Dittmar v Rimu, izpove, da je Nasi v letih 1902 in 1903 pri njem naročil za 314 lir steklenine, zaznamovane v fakturi z naslovom »umetnine«, pozneje uro nihalko za 110 lir, dva termometra za 140 lir, pet svetilk za 108 lir. Celo ta drobiž je Nasi postavil v naučni proračun. Trgovec Romul Cagiati izpove zelo zanimivo. Nasi je pri njem naročil več stvari, med drugimi tudi čajno opravilo. Vsa ta naročila je trgovec v svojih knjigah točno zabeležil pod pravimi naslovi, fakture za Nasija pa je naslovil na ministrstvo za učne zadeve pod naslovom »umetnine«. Maksimilijan Cavalazzi, blagajnik trdkri Bianchelli v Rimu, priča, da je Nasi nekoč naročil zase 1113 lir blaga, na svoj osebni račun pa dal zapisati 323 lir, ki jih je tudi plačal, ostalo se je zaračunalo ministrstvu. Optik Gino Sbisá izpove, da je Nasi pri njem med drugim naročil za svojo rodbino tudi fonograf, plačalo ga je pa ministrstvo, navadno vse pod naslovom: »Fotografske potreščine«.

Na ta način je Nasi državo ogoljufal leta in leta za mnogo tisočakov, seveda pa tu ni všteto to, kar nikoli ne bo prišlo na dan, ker so vmes vpletene osebe, ki imajo tudi zdaj še toliko vpliva, da ta smrad zakrijejo. Tu se ne gre za par tisoč lir, ampak za ogromnejše svote.

Raznesel se je glas, da namerava senat razpravo hitro končati, potem pa Nasija zaradi »političnih zločinov« obsoditi na eno leto izgona. Tako nameravajo senatorji vsem ugoditi, Nasijevcem in proti-Nasijevcem. Poštena javnost pa proti temu slovesno protestira. Štiri leta se vleče razprava, požrla pa je tudi že več tisoč lir in zdaj hočejo Nasija za eno leto »izgnati«, da bi se zabaval v Aix les Baines ali pa v Nizzi in bril norce iz Italije. Nekateri pa še vedno pričakujejo od senata pravične razsodbe.

Tržne vesti.

25. januarja 1908.

Tržišča so končno morala pokazati mlačnejši značaj, saj je kupčija jako slaba, nekatere dni tega tedna se na borzi niti ene kile efektivnega blaga ni prodalo. Ko je nemška rž prekoračila avstrijsko mejo se je gospodom špekulantom začelo po glavah jasni, da se neopravičeno visoke cene ne bodo dale vzdržavati. Pričeli so popuščati in so zlezli nižje. Budimpeštariji so tudi znižali svoje termine, osobito aprilski kurzi za pšenico so tekom tedna za skoraj 20 v padli, medtem ko je šel okoberški kurz povprečno višje.

Kakor smo že naglašali, so postala tržišča mlačna. Vzrok je mila zima in posebno lepo vreme, a tudi nenavadna tišina pritiska na tendenco. Konsum in kupčija se bojata tržišč in tudi mlini ne kupujejo, ker moka ne gre naprej. Konsument je glavni regulator cen, nepremagljiv protitež ogrski špekulaciji, ki se opira na carino in hoče po apotekarsko drago prodajati cerejalije. Konsument si pa vsled draginje odtrguje pri ustih, rajši je lačen, ker drugače ne more izhajati. Kupčija je skoraj popolnoma zaspala in lastniki še te male množine blaga, ki jo spravijo na trg, ne morejo prodati, sicer bi borzijanci s cenami ne šli niti za vinar nižje.

Mlačnejša so pa tudi inozemska tržišča, ker je prišla argentinska pšenica v velikih množinah na trg, letina je bila jako dobra. Na naša tržišča to seveda ne bo vplivalo.

Moka. Konsument strada, mlinarjem pa zmanjkuje sape, tako jih tišči moka, ker se zaloge vedno bolj množijo. Posebno ogrski, v prvi vrsti seveda budimpeški mlini, vedno z večjim strahom opazujejo vedno večje zaloge. Z reduciranim obratom niso mnogo dosegli, in če se tržni položaj v kratkem ne izpremeni, se bodo morali poslužiti radikalnejšega sredstva, da ustavijo obrat. Sicer so znižali cene, posebno rženo moko so znižali, veliko pa tudi ne morejo popustiti, če nočejo prodajati z izgubo.

Otrobi so ostali neizpremenjeni v ceni, kupčija majhna.

Denarni trg.

Neverjetno hitro se izpreminja položaj denarnega trga, ona opasna napetost, ki je vznemirjala posebno koncem pretečenega leta, se je morala umakniti že prve dni Novega leta. Angleška banka, ki je v jeseni z veliko naglico tekom enega tedna trikrat dvignila diskont od 4½ do 7 odstotkov, je letos že trikrat znižala diskont, ki znaša danes le 4 odstotke. One draginje ni povzročil položaj angleškega trga, am-

pak strah pred Ameriko, ki je zbežal vso Evropo. Ker pa so se razmere v Ameriki nekoliko izboljšale, je strah minul in je znižala tudi francoska banka svojo obrestno mero celo na 3 odstotke, to je najnižja mera, ki jo je imela več let.

Najbolj počasna je nemška banka, ki še vedno vzdržuje 6½ odstotkov. Ker pa znaša razlika med bančnim in privatnim diskontom več ko 1½ odstotka, se pričakuje v kratkem znižanje bančne mere, najbrže že prihodnji teden.

Kar se tiče avstro - ogrske banke je ta znižala 10. t. m. obrestno mero na 5 odstotkov, in kakor se trdi, bo šla v pričetku februarja najbrže na 4 odstotke, ker so devizni kurzi ugodnejši in so padle tudi angleške in francoske menice. Avstrija je najmanj občutila ameriški polom, tudi naša konjunktura ni posebno trpela.

Cenejši denar bo seveda največ koristil industriji, na katero je najbolj vplivala draginja.

Da je draginja tako hitro izginila, je največ pripomogla Amerika. Združene države so zopet pridobile zaupanje, razmere se izboljšujejo, več insolventnih hranilnic je zopet začelo plačevati, promet je živahnejši. V decembru ni bilo gotovine niti za najmanjša plačila, delavec je dobil tedensko plačo namesto v zlatu ali srebru, v nakaznici, s katero pa si ni mogel pomagati, ker je ni nihče vzel kot plačilo. A kakor smo omenili, zaupanje se je vrnilo in dolarji so utekli usodi, da bi plesnili v raznih nogovicah. Denar zopet leze na dan in nevarnost odtoka zlata iz Evrope v Ameriko je izginila.

Na denarni trg je pa vplivala tudi denarna kriza. Pretečeno leto je bilo kaj usodno, bogato na polomih. V spominu je še bakreni krah v New Yorku, Londonu in Parizu, polom japonskih in italijanskih borz, panika ameriškega železnega trga, ki je bila pač najsilnejša in je vplivala celo na Evropo. Čez avstrijsko mejo seveda ni prišla, ker je carinski zid jako visok in naš kartel vsega omejuje. V večji meri je zaropotalo na Nemškem. Brez vseh nezgod pa tudi Avstro-Ogrska ni ostala. Jako občutno je prizadeta Ogrska, iz koje je odtekel francoski pa tudi avstr. kapital. Ogrski laborirajo s pomanjkanjem denarja, plačujejo z menicami, za katere pa seveda plačujejo visok eskompt.

V Avstriji je bila industrijska in trgovska konjunktura na taki višini, kakor še ne do zdaj. Nepričakovani padec je potegnil seboj in pokopal veliko znamenitih starih trdkri. Ako bi upoštevali dvigajočo konjunkturo in rastoči promet, bi morali opravičeno sklepati, da raste tudi za služek in dobiček in utrditev tega podjetja. V istini pa ni bilo tako, sicer bi stare, znane in sicer dobro fundirane trdkre ne začele se majati, ko se je obrestna mera dvignila in denar podražil, kredit skrčil.

Reklamno sredstvo za predsedniške volitve.

Predsedniški kandidatje se bodo pustili fotografirati za kinematografe.

Iz Washingtona poročajo: Vojni tajnik Taft, kateri bode kandidiral za predsedniško mesto, postaja vedno bolj popularen, tudi ako bi ne hotel. Sedaj so ga demokratje iz Virginije, kljub temu, da je republikanec, povabili v imenovano državo, da tam govori politične govore. Razun tega se je tudi vseh trinajst republikanskih zastopnikov nove države Oklahome izjavilo zanj kot republikanskega predsedniškega kandidata, in sedaj je dobil tudi prošnjo, naj se da fotografirati za priljubljene »Moving Pictures«. Nedavno ga je namreč obiskal zastopnik neke velike trdkre, katere se bavi z izdelovanjem kinematografov ali vitoskopov, in je Tafta naprosil, naj se da za te aparate slikati, ker na ta način ga bode spoznalo na stotisoče ljudi, kateri obiskujejo take zabave po pet centov.

Zastopnika omenjene trdkre je predstavil vojnemu tajniku zastopnik Bennet (New York), kateri ga je predstavil tudi predsedniku, koji je potem zastopnika trdkre priporočil Mr. Taftu.

Omenjena trdkra namerava izdelati take slike vseh predsedniških kandidatov za več nego 20.000 kinematografskih gledališč. Slike bodo predstavljale znanega predsednika zastopniške zbornice Joe Cannona, kako kadeč smodko vlada v zastopniški zbornici; podpredsednik Fairbanks bode predstavljen, kako pije cocktail; senator Knox se bode na ta način predstavil občinstvu, kako drži v eni roki veliko, pet milijonov dolarjev vredno zaroto, dočim drži v drugi roki argumente za zvezini senat. Tajnika zvezinega sklada, Cortelyou, bode predstavil, kako skuša preprečiti denarno krizo s tem, da je izdal triodstotne vladne certifikate.

Vojnega tajnika nameravajo predstaviti, kako jezdi, kako hodi, kako se zabava na parniku itd. Zastopnik omenjene tvrdke je naznanil, da je dobil vse polno naročil raznih gledališč, katera zahtevajo slike Tafta, katerih žele mnogo več, nego onih drugih kandidatov.

Znanost in umetnost.

* »Slovenski Učitelj«. Leto IX. Št. 1. Obseg: »Slovenskemu Učitelju« na pot. — Pouk v spisu (Konferenčno poročilo) J. Ravnihar. — Živahnost pri pouku. — Dopisi: Iz Idrije. — Šolske vesti. — Drobne. — Slovnstvo. — Katehetski vestnik: Da se spoznamo. Uredništvo. — Catecheta fit. Katehet. — Modri nasveti. — Naši sestanki. — Zgledi, uporabni pri katehezi. — Raznoterosti. — Spominščina. — Katehetski pripomočki. — Razno. — Na ovitku: Slovenska šolska Matca. — S. Gregorčiča poezije. — »Vrtec« in »Angelček«. — »Slovenski Učitelj« izhaja sredi vsakega meseca. Celotna naročnina 4 K. Rokopisi učiteljske stroke naj se pošiljajo c. kr. učitelju Jož. Novaku, Idrija; rokopisi za »Katehetski vestnik« pa katehetu A. Čadežu, Semeniške ulice 2 v Ljubljani. Naročnino in reklamacije sprejema: Uredništvo »Slovenskega Učitelja« v Ljubljani. Urednika sta: J. Novak in A. Čadež.

Prva številka omenjenega učiteljskega in katehetskega lista je razposlana. Ker se je pri razpošiljanju oziralo v prvi vrsti na člane slovenskega katehetskega društva in »Slovenske zveze«, zato najbrže marsikak prijatelj našega šolstva in katehetskega napredka ni dobil lista na ogled. Dotične gospode prosimo, naj zahtevajo list potom dopisnice. Kdor pa je prejel list, pa ne mara biti naročnik, naj ga blagovoli vrniti, da postrežemo onim cenj. gg., ki se zanj zanimajo. Drugo številko bomo poslali vsem naročnikom in tudi tistim odjemalcem, ki prve številke ne vrnejo. Nadalje pa se bo pošiljanje ustavilo vsem, ki lista ne bodo plačali ali vsaj ne naročili.

* Maria Stuart, Königin von Schottland, 1542—1587. Nach den neuesten Forschungen und Veröffentlichungen aus Staatsarchiven dargestellt. Von Charlotte Lady Blennerhasset. Kempten und München. 1907. Kdo ne pozna lepe škotske kraljice, ki jo je ovekovečil Friderik Schiller v svoji drami? Marsikatera podoba, ki jo je najidealnejši nemški pesnik ovekovečil, je pred raziskavanjem trezne, kritične zgodovine obledela, kakor n. pr. njegov »Don Carlos«, o katerem je zgodovina dognala, da je bil slaboumen in niti od daleč tak, kakor ga je naslikal Schiller. Druge pa je z Marijo Stuart. V glavnih potezih nam je zgodovina o njej izpričala čisto kakor Schiller v svojem umotvoru. Lepa, znanstveno dovršena knjiga, ki tu leži pred nami, nam odkriva globoko tragiko škotske kraljice. Njen boj proti »deviški kraljici« angleški, Elizabeti, pomenja boj dveh svetovnih naziranj, katoličanstva proti protestantstvu. Žal, da je bila Maria Stuart slabotna lepota, ki je imela najlepše namene, toda se je dala voditi od svojega vročega, nestalnega temperamenta. Delo znane lady Blennerhasset temelji na najboljših virih, zlasti na »Calendars of State Papers«. Krepko je narisana lokavi in brutalni značaj kraljice Elizabete, pa obenem tudi omahljivost lepe Marije Stuart. Dala se je voditi zgolj od svoje ljubezenske strasti in tudi od umora njenega moža se jo docela ne da opravičiti. Za svoje grehe se je bridko pokorila v angleškem vjetništvu, na smrtni oder pa je šla, moleč psalme. Knjigo, ki nam čisto nepristransko in strogo zgodovinsko, slika tedanja kulturno dobo, intrige na dvorih, boj med katoličanstvom in protestantizmom ter tragedijo Marije štuartske, ki se je imela boriti kot legitimna naslednica Eduarda VI. na angleškem prestolu proti nelegitimni hčeri Henrik VII. in Anne Boleynove, Elizabeti. Krasno opremljena knjiga z več slikami bo v kras vsaki knjižnici. Stane

vezana 6 K 24 v. V zalogi ima knjigo »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

* Seelsorgliches Wirken in Industrie-orten der Gegenwart. Von Josef Schinzel. Wien 1907. Prepotrebna knjiga za naš čas! Pisatelj jo je spisal na podlagi 14letne izkušnje kot duhovnik, predsednik delavskih društev in pozneje učitelj veronauka na gimnaziji v enem največjih industrijskih okrajih na Avstrijskem, v Moravski Ostravi (Premogokopi v Ostrav-Karvinu in železnarna v Vitkovicih). Dosedanje pastoralne so vse potrebne izpopolnitve, ker so se časovne potrebe in težnje zelo izpremenile. Pastoral. medicina je že strokovnjaško izdelana, malo manj pa, kako treba pastoralno delovati v industrijskih krajih. Tu imamo o tem sistematično izdelano knjigo. Lepo obdelano je zlasti poglavje o delovanju dušnega pastirja med delavstvom, skrb za delavsko mladino, boj zoper divje zakone, skrb za stanovanja, za časopisje itd. Tudi štrajkovsko vprašanje je temeljito obdelano. Knjigo toplo priporočamo slovenskemu duhovništvu, ki pastirjuje v industrijskih okrajih. Cena 2 K 40 h. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

* Aphorismen über Predigt und Prediger, von dr. F. Hettinger. Freiburg 1907. Eden najboljših katoliških apologetov je brezdvomno bil Hettinger. Njegova apologetika zavzema še vedno med vsemi drugimi prvo mesto. Neizčrpen vir resnice in lepote je v njej. V pričujoči knjigi razpravlja o pridigarstvu. V modernem času duhovni pastir težko pogreša take knjige. Poglavja so sledeča: 1. Ali je moč pridigati in učiti in se pridiganju priučiti. 2. Zakaj je pouk v pridigovanju čestokrat brezuspešen. 3. Protestantstvo in katoliško pridigovanje. 4. Vzorne pridige in njihov pomen. Stari vek. 5. Srednji in novejši vek. 6. Besedilo in perikopa. 7. Sveto pismo. 8. Liturgika cerkve. 9. Enota in razdelba pridige. 10. Uvod in konec pridige. 11. Slog pridigarjev. 12. Slog in poljudnost. 13. Prednašanje. 14. Prednašanje in kretanje. 15. Vrste pridig, a) dogmatična, b) moralna, c) panegiriki, d) homilija, e) pogrebni govori. Knjiga bo izvrstno služila pridigarjem. Cena 5 K 40 h.

* Kirchengeschichte in Quellen und Texte. I. Teil. Altertum und Mittelalter. Dr. theol. Gregor Schwaborn. Neuss a. Rh. 1908. — Na to izborna knjiga, ki je vsled svojega formata jako priročna, opozarjamo v prvi vrsti katehete. To je dozdaj edino berivo na podlagi cerkvenozgodovinskega gradiva, pripravna za vporabo zlasti v meščanskih in srednjih šolah. I. del obsega cerkveno zgodovino do Husa. Knjiga je mnogo boljša od dosedanjih učnih knjig o cerkveni zgodovini, ker je 1. pisana kritično, 2. navaja zgodovinske vire, 3. obravnava zgolj o bistvenih stvareh, 4. uvaja v umevanje notranjih činiteljev zgodovine, 5. podaja kratek, a točen zgodovini. pregled, tem temeljiteje pa podaja sliko posameznih kulturnih dob, teženj in stremiljenj, 6. je pisana v zanimivem in lepem slogu. Krasno je obdelana patristična doba in vzroki ter razširjanje herezij. Kateheti bodo po tej knjigi segli s tem večjo vsmo, čimbolj v naši dobi nasprotniki dijake zavajajo ravno z izmišljotinami iz cerkvene zgodovine. Cena I. dela 2 K 16 h.

Vse tu ocenjene knjige se dobe v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Razne stvari.

Norec, ki hoče svojo mater živo pokopati. Posesnik C. G. v F., sicer zelo miren človek, trpi periodično na možganih. Bil je že dvakrat v norišnici v Dobřanu. Obakrat so ga odpustili kot ozdravljenega, a se je vselej kmalu bolezen ponovila. Ker je bil sedaj že dolgo časa popolnoma zdrav, so odpravili tudi kuratelo nad njim. S svojo 70-letno materjo je vodil svoje gospodarstvo. Pred par dnevi pa je prišel G. ponoči k vaškemu kovaču in ga je prosil za posvečene cerkvene svetilnike kakor tudi, da se takoj zvoni z mrt-

vaškim zvoncem, češ, da je njegova mati umrla. Kovač, ki opravlja obenem službo cerkovnika, se je podal iz previdnosti najprvo na njegov dom in tu se mu nudi prizor, ki mu ga ni kmalu enakega. V postelji leži že dva dni bolna mati in brez hrane. Ko je odprl kovač vrata, mu norec namigne, da naj tiho in počasi hodi, ker je mati mrtva. Ta pa lačna prosi za hrano. Ko se je bolna mati ganila, ji zakliče norec: »Ne premakni se, ti si in moraš biti mrtva!« To se je ponavljalo cel dan, kadarkoli je kdo prišel v hišo. Nekaj sosedov je nazadnje vendar izvabilo norca za nekaj časa iz hiše, da so mogli dati bolni materi nekaj hrane. Popoldne je napregel G. konje in se odpeljal v bližnji kraj po krsto. Ko se je odstranil, je bolnica zapustila hišo in se skrila pri znancih. Sedaj jo norec išče povsod ter pravi, da »bode na vsak način danes popoldne pogreb«. Pokopati jo hoče nekje na polju.

Očeta ubil je v Ahmsenu posestnik Mayer. Oče je bil star 88 let.

Časnikar. V nekem ruskem časopisu pripoveduje Aleksander Čehov sledeče: Jaz in nek drug poročevalec sva bila v samostanu poleg kapele, medtem pa je kuhovščina hodila z blagoslovljeno vodo od sobe do sobe. Naenkrat pride mimo Pobjedonoscev in spremljal ga je nadzornik. Ker nisva imela čiti uniforme niti duhovske obleke, se je začudil vsled najine navzočnosti in vprašal, kdo da sva. Nadzornik je bil v zadregi, ker tega sam

ni vedel. »Midva sva časnikarja,« sem dejal, da sem ga rešil iz zadrege. »O, o!« odvrne Pobjedonoscev, »to so gospodje, ki pišejo to, kar ne vidijo, ki pišejo, kar bi ne smeli, a ne pišejo tega, kar bi morali.« Potem nama je pokazal hrbet in brez zdrava odšel ven. Sreča, da ne mislijo vsi ljudje na svetu tako hudo o časnikarjih. Neka druga visoka oseba se je izjavila o časnikarstvu veliko bolj simpatično in prav. »Časnikar,« je rekel ta, »mora imeti odlično obnašanje plemiča in trdo kožo egiptovskega osla. Časnikar mora imeti živčevje iz jeklenih žic; mora vse znati in se delati tako, kot bi ničesar ne vedel, ali pa — kar se dogodi bolj pogosto — ne sme ničesar vedeti, in se delati, kot bi vse vedel. List, za katerega dela, mora z vso močjo braniti, in doseže za to pravico, da se osem dni po smrti pozabi nanj.«

Pet delavcev zasutih. Pri St. Mihaelu der Maurienne na Savojskem je zasulo v kamenolomu pet delavcev. Enega so rešili.

Prijeti častnik goljuf. Prijela sta dva častnika poročnika Molnarja, ki je pobegnil zaradi raznih goljufij. Molnarja odpelejo v Komorn.

Kotel razpočil je v Pueblu, Colorado. Ubilih je mnogo oseb. Med žrtvami so ubiti tudi trije Hrvatje, dva sta pa ranjena.

Kolera. V Meki in Medini oboli na kolero vsak dan malone 200 oseb. Do 80 odstotkov jih umre.

Nadučitelj,

27 let star, želi se po tem potu spoznati z gospodično, ali mlado vdovico brez dece. Pisma se prosijo, ako je mogoča, s fotografijo. Naslov pove urava lista. 218 4-2

Popolna oprema za novorojence, otroško perilo za vsako starost v zalogi priporoča znana trgovina perila **C.J. Hamann, Ljubljana.** Perilo lastnega izdelka. 1870 ustanovljeno 1870.

Belo goriško vino in kraški teran iz lastnih vinogradov prodaja od 56 litrov naprej M. Pipan v Ljubljani, Zolokarjeve ulice šte. 9.

200 3-3 **Lepo, čisto puranovo perje kg 1 K**

kokoške perje, kg — 56 K
gosje perje » 2-50 »
gosji puh » 10- »

vse izvrstno, lepo suho, razpošilja po brzovozni pošti ali povzetju

FRAN PODLIPNIK trgovec, Brčka Bosna.

Hiša v najem za trgovino z večletno pogodbo se išče na Glavnem ali Starem trgu v Ljubljani.

Ponudbe pod »Trgovina« na upravnishstvo »Slovenca«. 182 3-3

6 Grand Prix.

» Zdravniško priporočeno «

dvojnoslavno pivo

z varstveno znamko sv. Štefana.

6 Grand Prix.

Prav prijetna osvežilna pijača, obenem preizkušeno zdravilo proti nervoznosti, malokrvnosti, želodčnim in pljučnim boleznim, pomanjkanju spanja, pomanjkanju slasti itd. itd. Kdor naroči 12 steklenic, jih dobi franco na dom. 102 8-5

Glavni zastopnik in glavna lekarnar PICCOLI, dvorni dobavitelj :: zaloga za Kranjsko: :: v Ljubljani. :

Podružnice:
Praga v menjalnicah: Graben 35, Mala strana, Most. ulice 17, Baden, Brno, Opatka Lipa, Opatka Kamalen, Hirsbrunn, Hamburg, Hilding, Novi Jilka, Plana, Svita in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:
I. Wollzeile 18, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vogel Rennweg), III. Löwenstrasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 98 a, VI. Gumpendorferstr. 29, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lärchenfelderstrasse 152, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 93, XIX. Döblinger Hauptstr. 13, XIX. Leopoldstrasse 23.

Krajalinska dejniška družba 45 150 168

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 10.
Aka kapital K 20.000.000. Reser. sklad K 8.500.000

nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, devis, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje izdanih zastavnih in obligacij, srečk in kuponov.

Podružnica v Spljetu.

Dejniška glavnica:
K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

sprejema vloge na vložne knjižice in na žiro-račun proti 4½% obrestim.

Vloge na tekoči račun, koje ostanejo vsaj 60 dni naložene, obrestuje proti 8dnevni odpovedi s 5%.

Rentni davek od vlog na knjižice plača banka sama.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond:
K 200.000.